

*International
Handball
Federation*

*Ομοσπονδία
Χειροσφαιρίσεως
Ελλάδος*

Κανονισμός Παιχνιδιού

***Διευκρινίσεις
Σήματα
Αγωνιστικός χώρος***

Αύγουστος 2001

Έκδοση: Διεθνής Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης (IHF)

Επιμέλεια έκδοσης:

ΟΧΕ-Κεντρική Επιτροπή Διαιτησίας

Αύγουστος 2001

Μετάφραση:

Γιώργος Φίλος

Καθηγητής Διαιτησίας

Περιεχόμενα

Άρθρο 1	Ο αγωνιστικός χώρος.....	6
Άρθρο 2	Ο χρόνος του αγώνα, το σήμα λήξης και η διακοπή του χρόνου.....	10
	Ο χρόνος του αγώνα	11
	Το σήμα λήξης	11
	Διακοπή του χρόνου	12
Άρθρο 3	Η μπάλα	14
Άρθρο 4	Η ομάδα, Αλλαγές, Εξοπλισμός	15
	Αλλαγές παικτών.....	16
	Εξοπλισμός	16
Άρθρο 5	Ο τερματοφύλακας	18
Άρθρο 6	Η περιοχή τέρματος	20
Άρθρο 7	Ο χειρισμός της μπάλας, Παθητικό παιχνίδι	22
	Ο χειρισμός της μπάλας.....	22
	Παθητικό παιχνίδι.....	23
Άρθρο 8	Σφάλματα και Αντιαθλητική συμπεριφορά	24
Άρθρο 9	Η επιτυχία τέρματος	26
Άρθρο 10	Η εναρκτήρια ρίψη.....	28
Άρθρο 11	Η πλάγια ρίψη	29
Άρθρο 12	Η ρίψη τερματοφύλακα	30
Άρθρο 13	Η Ελεύθερη ρίψη.....	31
	Η απόφαση για ελεύθερη ρίψη.....	31
	Η εκτέλεση της ελεύθερης ρίψης.....	32
Άρθρο 14	Η ρίψη 7 μέτρων	34
	Η απόφαση για ρίψη 7 μέτρων	34
	Η εκτέλεση της ρίψης 7 μέτρων	34
Άρθρο 15	Γενικές οδηγίες για την εκτέλεση των ρίψεων (Εναρκτήρια Ρίψη, Πλάγια Ρίψη, Ρίψη Τερματοφύλακα, Ελεύθερη Ρίψη, Ρίψη 7 μ.) ...	36
Άρθρο 16	Οι ποινές	38
	Παρατήρηση.....	38
	Δίλεπτος αποκλεισμός	38
	Αποβολή	39
	Αποβολή χωρίς αντικατάσταση.....	40

Περισσότερες από μια παραβάσεις στην ίδια φάση.....	41
Παραβάσεις εκτός αγώνα.....	42
Άρθρο 17 Οι Διαιτητές	43
Άρθρο 18 Ο χρονομέτρης και ο Σημειωτής	45
Τα σήματα	48
Διευκρινίσεις του Κανονισμού	60
1. Εκτέλεση ελεύθερης ρίψης μετά το σήμα λήξης (2.4-6).	62
2. Διακοπή του χρόνου (2:8).....	63
3. Διακοπή ενός λεπτού σε ομάδα (2:10)	64
4. Παθητικό παιχνίδι (7.10-11).....	65
Γενικές οδηγίες.....	65
Πως πρέπει να δείχνεται το προειδοποιητικό σήμα:.....	67
5. Αντιαθλητική συμπεριφορά (8.4, 16.1δ)	68
6. Σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά (8:6, 16:6δ)	69
7. Εναρκτήρια ρίψη (10:3)	70
8. Καθαρή ευκαιρία για τέρμα	71
9. Διακοπή από τον χρονομέτρη	72
Κανονισμοί για την περιοχή αναπληρωματικών	73
Οδηγίες για τον αγωνιστικό χώρο και τα τέρματα	76

Εισαγωγή

Αυτός ο Κανονισμός παιχνιδιού ισχύει από την 1η Αυγούστου 2001

Το κείμενο του Κανονισμού, τα Σχόλια, τα σήματα των Διαιτητών, οι Διευκρινίσεις του Κανονισμού και οι Κανονισμοί για την περιοχή των αναπληρωματικών, είναι συστατικά μέρη του συνολικού Κανονισμού. Αυτό δεν ισχύει για τις «Οδηγίες για τον αγωνιστικό χώρο και τα τέρματα» που απλά περιλαμβάνονται στο βιβλίο του Κανονισμού, για τη διευκόλυνση των χρηστών αυτού του κειμένου.

Σημείωση

Για λόγους απλούστευσης, στο βιβλίο αυτό των Κανονισμών χρησιμοποιείται το αρσενικό γένος στις λέξεις σχετικά με τους παίκτες, συνοδούς, Διαιτητές και άλλα πρόσωπα. Οι κανονισμοί όμως εφαρμόζονται ισότιμα σε άρρενες και θήλειες συμμετέχοντες, εκτός από την περίπτωση που αφορά το μέγεθος της μπάλας που χρησιμοποιείται.

Άρθρο 1 Ο αγωνιστικός χώρος

- 1:1 Ο αγωνιστικός χώρος έχει σχήμα ορθογωνίου παραλληλογράμμου, με διαστάσεις 20x40 μέτρα, αποτελούμενος από δύο περιοχές τέρματος και το υπόλοιπο γήπεδο (διάγραμμα 1). Οι μεγάλες γραμμές ορίων ονομάζονται πλάγιες γραμμές και οι μικρές, γραμμές τέρματος (ανάμεσα στα δοκάρια) ή εξωτερικές γραμμές τέρματος (έξω από τα δοκάρια, στην κάθε πλευρά του τέρματος).

Μια ζώνη ασφαλείας περικλείει τον αγωνιστικό χώρο, πλάτους τουλάχιστον 1 μέτρου κατά μήκος των πλαγίων γραμμών και 2 μέτρων πίσω από τις εξωτερικές γραμμές τέρματος.

Τα χαρακτηριστικά του αγωνιστικού χώρου δεν επιτρέπεται να μεταβάλλονται, κατά τη διάρκεια του αγώνα, με τέτοιο τρόπο ώστε η μία ομάδα να κερδίζει πλεονέκτημα.

- 1:2 Το τέρμα (διαγράμματα 2α και 2β) τοποθετείται στη μέση της κάθε γραμμής τέρματος. Τα τέρματα είναι μόνιμα εφαρμοσμένα στο έδαφος ή στους τοίχους πίσω τους. Έχουν στο εσωτερικό τους 2 μέτρα ύψος και 3 μέτρα πλάτος.

Τα δύο κάθετα συνδέονται με ένα οριζόντιο δοκάρι. Η πίσω πλευρά των δοκαριών είναι ευθυγραμμισμένη, με την εξωτερική πλευρά της γραμμής τέρματος. Τα κάθετα και το οριζόντιο δοκάρι έχουν τομή, τετράγωνο πλευράς 8 εκατοστών. Στις τρεις πλευρές, που είναι ορατές από το γήπεδο, είναι βαμμένα σε ταινίες δύο αντιθέτων χρωμάτων, που επίσης πρέπει να έρχονται καθαρά σε αντίθεση με τον πίσω χώρο.

Τα τέρματα πρέπει να έχουν δίχτυ, εφαρμοσμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε όταν ρίχνεται η μπάλα στο τέρμα, να μην αναπηδά αμέσως έξω.

- 1:3 Όλες οι γραμμές του γηπέδου αποτελούν τμήμα της επιφάνειας την οποία περιβάλλουν. Η γραμμή τέρματος έχει πλάτος 8 εκατοστά μεταξύ των δοκαριών (διάγραμμα 2α), αντιθέτως όλες οι άλλες γραμμές έχουν πλάτος 5 εκατοστά. Οι γραμμές που χωρίζουν γειτονικές περιοχές, μπορεί να αντικατασταθούν από την εναλλαγή των χρωμάτων μεταξύ των γειτονικών περιοχών.

- 1:4 Εμπρός από το κάθε τέρμα βρίσκεται η περιοχή τέρματος (άρθρο 6). Η περιοχή τέρματος ορίζεται από τη γραμμή περιοχής τέρματος (γραμμή των 6 μέτρων), η οποία χαράσσεται ως εξής:

α. με μια γραμμή μήκους 3 μέτρων ακριβώς εμπρός στο τέρμα, η γραμμή αυτή είναι παράλληλη και σε απόσταση 6 μέτρων από τη γραμμή τέρματος

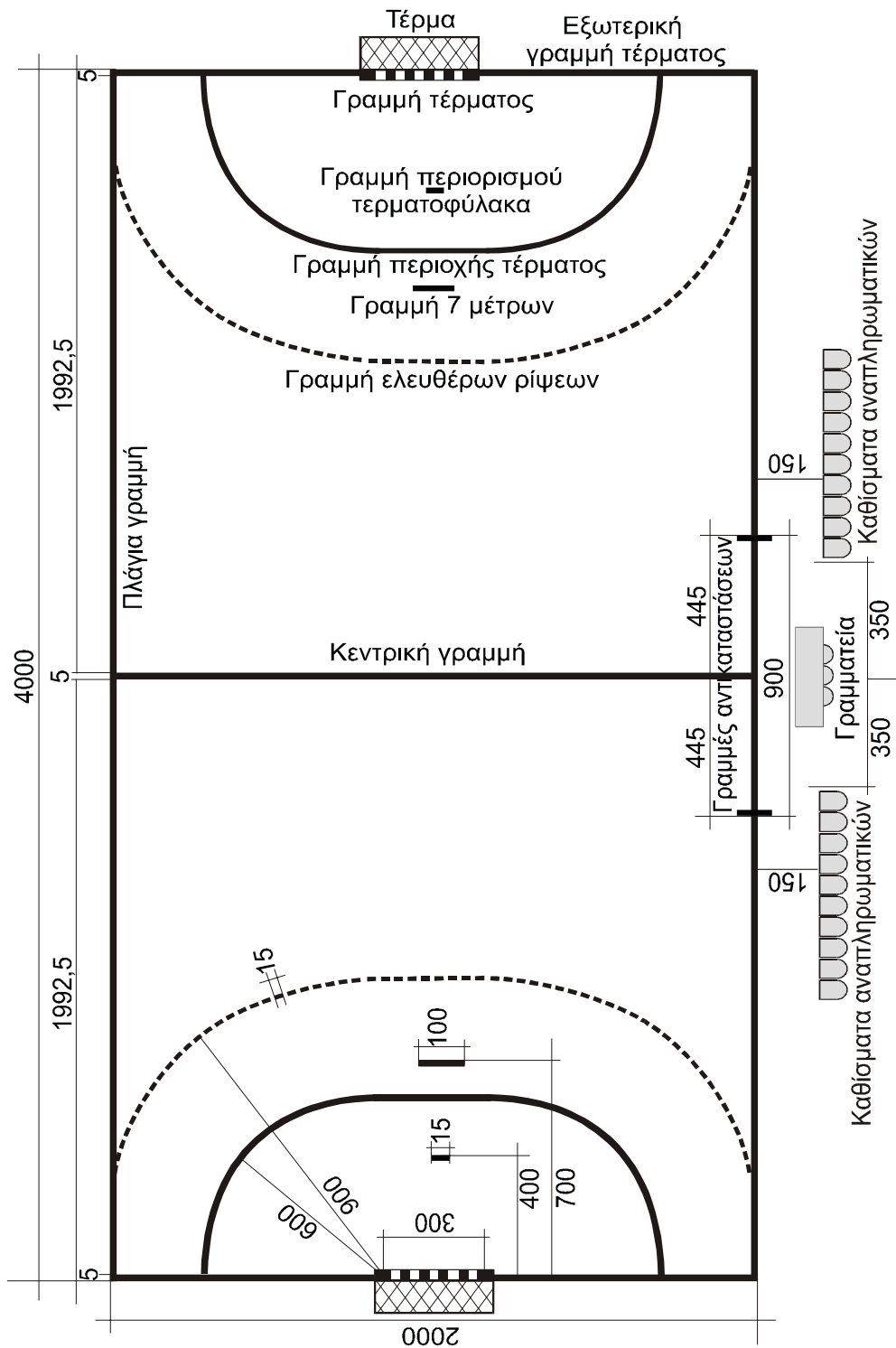
β. με δύο τεταρτοκύκλια, το καθένα ακτίνας 6 μέτρων (μετρημένα από την πίσω εσωτερική γωνία των καθέτων δοκαριών) που ενώνουν την

παράλληλη γραμμή των 3 μέτρων, με την εξωτερική γραμμή τέρματος (διαγράμματα 1 και 2α)

- 1:5 Η γραμμή των ελευθέρων ρίψεων (γραμμή των 9 μέτρων) είναι μια διακεκομμένη γραμμή, χαραγμένη 3 μέτρα έξω από τη γραμμή περιοχής τέρματος. Τα τμήματα και τα κενά μεταξύ τους έχουν μήκος 15 εκατοστά (διάγραμμα 1).
- 1:6 Η γραμμή των ρίψεων 7 μέτρων είναι μια γραμμή μήκους 1 μέτρου, ακριβώς εμπρός στο τέρμα. Είναι παράλληλη και σε απόσταση 7 μέτρων από τη γραμμή τέρματος (μετρημένα από την πίσω πλευρά της γραμμής τέρματος μέχρι την εμπρόσθια πλευρά της γραμμής 7 μέτρων).
- 1:6 Η γραμμή περιορισμού του τερματοφύλακα (γραμμή των 4 μέτρων), είναι μια γραμμή μήκους 15 εκατοστών, ακριβώς εμπρός στο τέρμα. Είναι παράλληλη και σε απόσταση 4 μέτρων από τη γραμμή τέρματος (μετρημένα από την πίσω πλευρά της γραμμής τέρματος μέχρι την εμπρόσθια πλευρά της γραμμής περιορισμού του τερματοφύλακα).
- 1:8 Η κεντρική γραμμή συνδέει τα μέσα των δύο πλάγιων γραμμών (διαγράμματα 1 και 3).
- 1:9 Η γραμμή αντικαταστάσεων κάθε ομάδας (ένα τμήμα της πλάγιας γραμμής), εκτείνεται από την κεντρική γραμμή μέχρι ενός σημείου πάνω στην πλάγια γραμμή, σε απόσταση 4,5 μέτρων από την κεντρική γραμμή. Το τελικό αυτό σημείο της γραμμής αντικαταστάσεων σημειώνεται με μια γραμμή παράλληλη και σε απόσταση 4,5 μέτρων από την κεντρική γραμμή, η οποία εκτείνεται κατά 15 εκατοστά μέσα στο γήπεδο και κατά 15 εκατοστά έξω από το γήπεδο (διαγράμματα 1 και 3).

Περισσότερο τεχνικά λεπτομερείς απαιτήσεις για τον αγωνιστικό χώρο και τα τέρματα βρίσκονται στις “Οδηγίες για τους αγωνιστικούς χώρους και τα τέρματα”

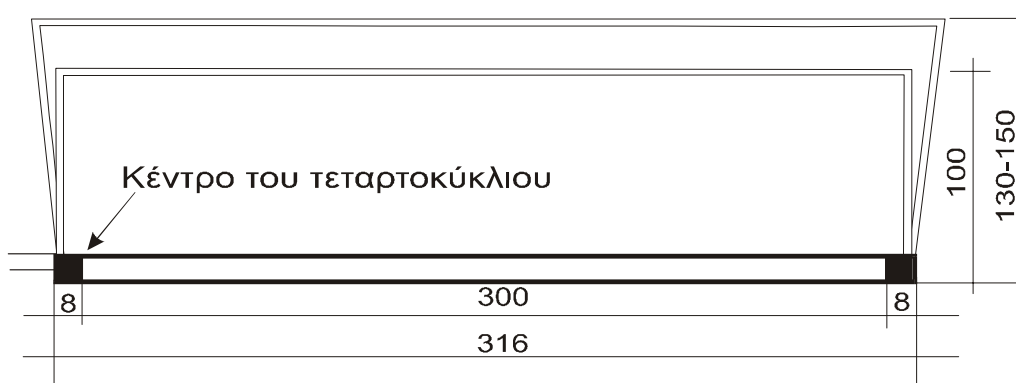
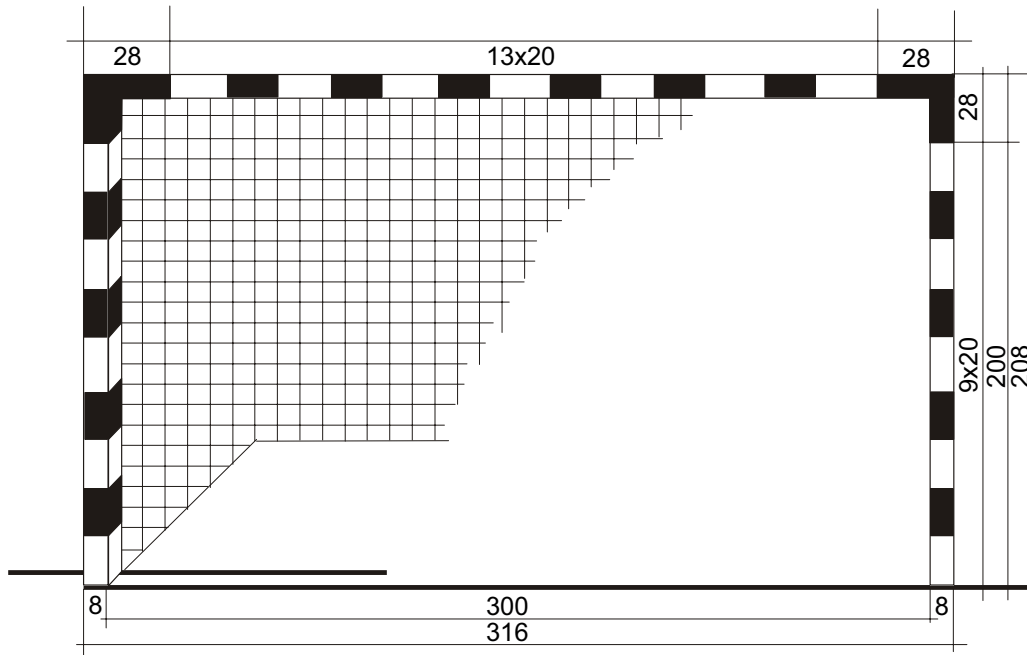
Διάγραμμα 1. Το γήπεδο

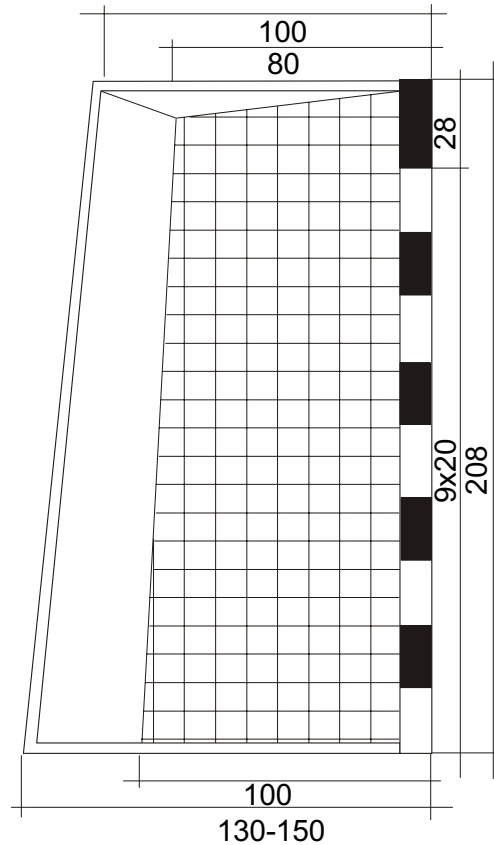
Οι διαστάσεις σημειώνονται σε εκατοστά

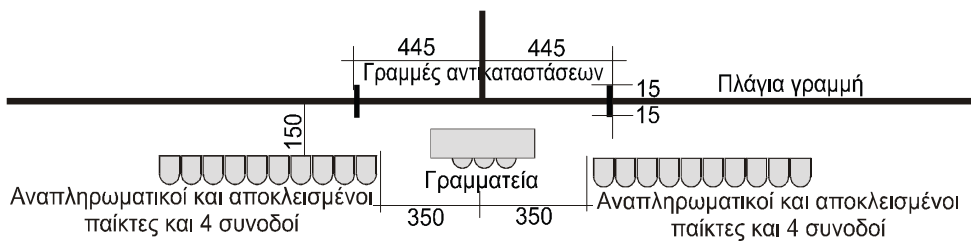
Διάγραμμα 2α. Το τέρμα

Διάγραμμα 2β. Το τέρμα από το πλάι

Διάγραμμα 3. Γραμμές αντικαταστάσεων και περιοχή αναπληρωματικών

Το τραπέζι της γραμματείας και τα καθίσματα των αναπληρωματικών πρέπει να τοποθετηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε οι κριτές να μπορούν να βλέπουν τις γραμμές αντικαταστάσεων. Το τραπέζι θα τοποθετηθεί πιο κοντά στην πλάγια γραμμή από τα καθίσματα, αλλά τουλάχιστον 50 εκατοστά έξω από την πλάγια γραμμή.

Άρθρο 2 Ο χρόνος του αγώνα, το σήμα λήξης και η διακοπή του χρόνου

Ο χρόνος του αγώνα

2:1 Ο κανονικός χρόνος για όλες τις ομάδες ανδρών και γυναικών, με παίκτες ηλικίας 16 ετών και άνω είναι δύο ημίχρονα των 30 λεπτών. Το διάλειμμα του ημιχρόνου κανονικά είναι 10 λεπτά.

Ο κανονικός χρόνος για ομάδες νέων είναι 2x25, για ηλικίες 12-16 ετών και 2x20, για ηλικίες 8-12 ετών. Το διάλειμμα του ημιχρόνου κανονικά είναι 10 λεπτά και στις δύο περιπτώσεις.

2:2 Αν ο αγώνας είναι ισόπαλος στο τέλος του κανονικού χρόνου και πρέπει να αναδειχθεί νικητής, παίζεται παράταση, μετά από ένα πεντάλεπτο διάλειμμα. Η παράταση αποτελείται από δύο ημίχρονα των 5 λεπτών, με 1 λεπτό διάλειμμα ημιχρόνου. Αν μετά την πρώτη παράταση ο αγώνας είναι πάλι ισόπαλος, παίζεται μια δεύτερη παράταση μετά από διάλειμμα 5 λεπτών. Και αυτή η παράταση έχει δύο ημίχρονα των 5 λεπτών, με 1 λεπτό διάλειμμα ημιχρόνου.

Αν ο αγώνας είναι ακόμα ισόπαλος, ο νικητής αναδεικνύεται σύμφωνα με τους κανονισμούς της συγκεκριμένης διοργάνωσης.

Το σήμα λήξης

2:3 Ο χρόνος του αγώνα αρχίζει με το σφύριγμα των Διαιτητών για την αρχική εναρκτήρια ρίψη. Τελειώνει με το αυτόματο σήμα λήξης του ηλεκτρονικού πίνακα ή του χρονομέτρη. Αν δεν ακουστεί τέτοιο σήμα, ο Διαιτητής σφυρίζει για να σημειώσει ότι τελείωσε ο χρόνος (17:10).

Σχόλιο: Αν δεν είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικός πίνακας με αυτόματο σήμα λήξης, ο χρονομέτρης θα χρησιμοποιήσει ένα επιτραπέζιο ρολόι ή χρονόμετρο χεριού και θα τερματίσει τον αγώνα με το σήμα λήξης.

Αν χρησιμοποιείται ηλεκτρονικός πίνακας, θα ρυθμιστεί, αν είναι δυνατόν, για να μετρά από 0 έως 30 λεπτά.

2:4 Οι παραβάσεις και η αντιαθλητική συμπεριφορά που γίνονται πριν ή ταυτόχρονα με το σήμα λήξης (του ημιχρόνου ή του τέλους του αγώνα), θα τιμωρηθούν, ακόμα και αν οι ποινές επιβληθούν μετά το σήμα λήξης. Οι Διαιτητές τερματίζουν τον αγώνα, μόνο αφού έχει εκτελεσθεί η απαραίτητη ελεύθερη ρίψη (εκτός των ελευθέρων ρίψεων του άρθρου 13:4) ή η ρίψη 7 μέτρων και έχει οριστικοποιηθεί το άμεσο αποτέλεσμα της ρίψης (Διευκρίνιση 1).

2:5 Η ρίψη πρέπει να επαναληφθεί, αν ηχήσει το σήμα λήξης (του ημιχρόνου ή του τέλους του αγώνα) ακριβώς όταν εκτελείται ελεύθερη ρίψη ή ρίψη 7 μέτρων ή η μπάλα βρίσκεται ήδη στον αέρα. Το άμεσο

αποτέλεσμα της επανάληψης πρέπει να οριστικοποιηθεί, πριν οι Διαιτητές τερματίσουν τον αγώνα.

2:6 Οι παίκτες και οι συνοδοί υπόκεινται σε προσωπικές ποινές για παραβάσεις ή αντιαθλητική συμπεριφορά, η οποία εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης ελεύθερης ρίψης ή ρίψης 7 μέτρων, στις περιπτώσεις που περιγράφονται στις παραγράφους 2:4-5. Η παράβαση όμως κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας ρίψης, δεν μπορεί να οδηγήσει σε ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων.

2:7 Αν οι Διαιτητές διαπιστώσουν ότι ο χρονομέτρης έχει δώσει το σήμα λήξης (του ημίχρονου ή του τέλους του αγώνα) πολύ νωρίς, πρέπει να κρατήσουν τους παίκτες στο γήπεδο και να παίξουν τον υπόλοιπο χρόνο. Η ομάδα που είχε την κατοχή της μπάλας κατά τη στιγμή του πρόωρου σήματος λήξης, θα διατηρήσει την κατοχή όταν ξαναρχίσει ο αγώνας. Αν η μπάλα ήταν εκτός αγώνα, τότε ο αγώνας θα ξαναρχίσει με τη ρίψη που αντιστοιχεί σε αυτή την περίπτωση. Αν η μπάλα παιζόταν τότε ο αγώνας ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη, σύμφωνα με το άρθρο 13:4α-β.

Αν το πρώτο ημίχρονο του αγώνα (ή της παράτασης) τερματίστηκε πολύ αργά, το δεύτερο ημίχρονο πρέπει να συντομευτεί ανάλογα. Αν το δεύτερο ημίχρονο του αγώνα (ή της παράτασης) τερματίστηκε πολύ αργά, τότε οι Διαιτητές δεν είναι πια σε θέση να αλλάξουν οτιδήποτε.

Διακοπή του χρόνου

2:8 Οι Διαιτητές αποφασίζουν πότε και για πόσο διακόπτεται ο χρόνος.

Η διακοπή του χρόνου είναι υποχρεωτική όταν :

α. δίνεται δίλεπτος αποκλεισμός, αποβολή ή αποβολή χωρίς αντικατάσταση

β. καταλογίζεται ρίψη 7 μέτρων

γ. παραχωρείται διακοπή ενός λεπτού σε ομάδα

δ. γίνεται λανθασμένη αλλαγή ή ένας επιπλέον παίκτης μπαίνει στο γήπεδο

ε. υπάρχει σφύριγμα του χρονομέτρη ή του Αντιπροσώπου

στ. είναι απαραίτητες διασκέψεις μεταξύ των Διαιτητών σύμφωνα με το άρθρο 17:8

Διακοπή του χρόνου δίνεται κανονικά και σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις, που εξαρτώνται από τις καταστάσεις (Διευκρίνιση 2)

Οι παραβάσεις κατά τη διακοπή του χρόνου, έχουν τις ίδιες συνέπειες με τις παραβάσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου (16:3 1η παράγραφος)

2:9 Οι Διαιτητές δίνουν στον χρονομέτρη το σήμα για το σταμάτημα και το ξεκίνημα του ρολογιού, όταν διακόπτουν τον χρόνο.

Η διακοπή του χρόνου επισημαίνεται στον χρονομέτρη, με τρία σύντομα σφυρίγματα και το σήμα 16.

Η επανέναρξη του αγώνα, μετά από διακοπή του χρόνου, επισημαίνεται πάντα με σφύριγμα (15:3β).

2:10 Κάθε ομάδα έχει το δικαίωμα να πάρει μια διακοπή ενός λεπτού σε κάθε ημίχρονο του κανονικού αγώνα (Διευκρίνιση 3).

Άρθρο 3 Η μπάλα

3:1 Η μπάλα είναι κατασκευασμένη από δέρμα ή συνθετικό υλικό. Πρέπει να είναι σφαιρική. Η επιφάνεια της δεν πρέπει να είναι γυαλιστερή ή ολισθηρή

3:2 Το μέγεθος, η περιφέρεια και το βάρος, που χρησιμοποιούνται από τις διάφορες κατηγορίες ομάδων είναι:

58-60 εκατοστά και 425-475 γραμμάρια (μέγεθος 3) για άνδρες και εφήβους

54-56 εκατοστά και 325-375 γραμμάρια (μέγεθος 2) για γυναίκες, νεανίδες (άνω των 14 ετών) και παίδες (12-16 ετών)

50-52 εκατοστά και 290-330 γραμμάρια (μέγεθος 1) για κορασίδες (8-14 ετών) και παίδες (8-12 ετών)

Σχόλιο: Οι τεχνικές απαιτήσεις για τις μπάλες που χρησιμοποιούνται σε όλους τους επίσημους διεθνείς αγώνες, περιλαμβάνονται στην έκδοση "IHF Κανονισμός για τις μπάλες".

Το μέγεθος και το βάρος για τις μπάλες που χρησιμοποιούνται για την κατηγορία μίνι, δεν ρυθμίζονται από τους κανονικούς κανονισμούς παιχνιδιού.

3:3 Σε κάθε αγώνα πρέπει να είναι διαθέσιμες τουλάχιστον δύο μπάλες. Η εφεδρική μπάλα πρέπει να είναι διαθέσιμη, αμέσως, στο τραπέζι του χρονομέτρη κατά τη διάρκεια του αγώνα. Οι μπάλες πρέπει είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις των παραγράφων 3:1-2.

3:4 Οι Διαιτητές αποφασίζουν πότε θα χρησιμοποιηθεί η εφεδρική μπάλα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι Διαιτητές θα βάλουν γρήγορα την εφεδρική μπάλα στον αγώνα, για να ελαχιστοποιήσουν τις διακοπές στον αγώνα και να αποφύγουν διακοπές του χρόνου.

Άρθρο 4 Η ομάδα, Αλλαγές, Εξοπλισμός

Η ομάδα

4:1 Η ομάδα αποτελείται από 12 το πολύ παίκτες.

Το πολύ 7 παίκτες (6 παίκτες γηπέδου και 1 τερματοφύλακας) μπορούν να είναι παρόντες στο γήπεδο, την ίδια στιγμή. Οι υπόλοιποι παίκτες είναι αναπληρωματικοί.

Σε κάθε στιγμή, κατά τη διάρκεια του αγώνα, η ομάδα πρέπει να έχει στο γήπεδο, έναν από τους παίκτες ορισμένο σαν τερματοφύλακα. Ο παίκτης που διακρίνεται σαν τερματοφύλακας μπορεί οποτεδήποτε να γίνει παίκτης γηπέδου (δείτε όμως τις 4:4 και 4:7).

Η ομάδα πρέπει να έχει τουλάχιστον 5 παίκτες στο γήπεδο, κατά την έναρξη του αγώνα.

Ο αριθμός των παικτών της ομάδας μπορεί να αυξηθεί σε 12, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του αγώνα, περιλαμβανομένων των παρατάσεων.

Ο αγώνας μπορεί να συνεχιστεί, ακόμα και αν η ομάδα μειωθεί σε λιγότερους από 5 παίκτες στο γήπεδο. Στην αρμοδιότητα των Διαιτητών είναι να αποφασίσουν, αν και τότε θα διακοπεί οριστικά ο αγώνας (17:3).

4:2 Η ομάδα επιτρέπεται να χρησιμοποιεί 4 το πολύ συνοδούς, κατά τη διάρκεια του αγώνα. Οι συνοδοί αυτοί δεν επιτρέπεται να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια του αγώνα. Ένας από αυτούς ορίζεται σαν υπεύθυνος συνοδός. Μόνο αυτός ο συνοδός επιτρέπεται να απευθύνεται στους κριτές και πιθανώς στους Διαιτητές (δείτε όμως τη διευκρίνιση 3: διακοπή ενός λεπτού σε ομάδα)

Ο συνοδός, γενικά, δεν επιτρέπεται να εισέρχεται στο γήπεδο, κατά τη διάρκεια του αγώνα. Η παράβαση αυτού του κανονισμού τιμωρείται σαν αντιαθλητική συμπεριφορά (8:4, 16:1δ, 16:3δ και 16:6β). Το παιχνίδι ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων (13:1α-β, δείτε όμως τη διευκρίνιση 9).

4:3 Ο παίκτης ή ο συνοδός δικαιούται να συμμετάσχει αν είναι παρών κατά την έναρξη του αγώνα και περιλαμβάνεται στο φύλλο αγώνα.

Παίκτες και συνοδοί που φθάνουν μετά την έναρξη του αγώνα, πρέπει να αποκτήσουν το δικαίωμα συμμετοχής από τους κριτές και να γραφούν στο φύλλο αγώνα.

Ο παίκτης που δικαιούται να συμμετάσχει, μπορεί κατ' αρχήν να μπαίνει οποτεδήποτε στο γήπεδο, από τη γραμμή αλλαγών της ομάδας του (δείτε όμως την 4:4 και 4:6).

Ο παίκτης που δεν δικαιούται να συμμετάσχει, αποβάλλεται αν μπει στο γήπεδο (16:6α). Ο αγώνας ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων (13:α-β, δείτε όμως τη διευκρίνιση 9).

Αλλαγές παικτών

4:4 Οι αναπληρωματικοί μπορούν να μπαίνουν στον αγώνα, οποτεδήποτε και επανειλημμένα, χωρίς να ενημερώνουν τους κριτές, αμέσως μόλις οι παίκτες που αντικαθιστούν εγκαταλείψουν το γήπεδο (4:5).

Οι παίκτες πρέπει πάντα να βγαίνουν και να μπαίνουν στο γήπεδο από τη γραμμή αλλαγών της ομάδας τους (4:5). Οι κανονισμοί αυτοί εφαρμόζονται επίσης στην αλλαγή των τερματοφυλάκων (4:7 και 14:10).

Οι κανονισμοί των αλλαγών εφαρμόζονται επίσης κατά τη διάρκεια διακοπής του χρόνου (εκτός κατά τη διάρκεια διακοπής ενός λεπτού σε ομάδα)

4:5 Η λανθασμένη αλλαγή τιμωρείται με δίλεπτο αποκλεισμό για τον υπεύθυνο παίκτη. Αν περισσότεροι από έναν παίκτες, της ίδιας ομάδας, είναι υπεύθυνοι για λανθασμένη αλλαγή την ίδια στιγμή, θα τιμωρηθεί μόνο ο πρώτος παίκτης που διέπραξε την παράβαση.

Ο αγώνας ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων (13:1α-β, διευκρίνιση 9).

4:6 Αν ένας επιπλέον παίκτης μπαίνει στο γήπεδο χωρίς να κάνει αλλαγή ή ένας παίκτης επεμβαίνει αντικανονικά στον αγώνα, από την περιοχή των αναπληρωματικών, θα τιμωρηθεί με δίλεπτο αποκλεισμό. Έτσι η ομάδα θα μειωθεί κατά έναν παίκτη στο γήπεδο, για δύο λεπτά (εκτός του γεγονότος ότι ο επιπλέον παίκτης θα εγκαταλείψει το γήπεδο).

Αν ένας παίκτης μπει στο γήπεδο ενώ εκτίει δίλεπτο αποκλεισμό, θα του δοθεί ένας επί πλέον δίλεπτος αποκλεισμός. Ο αποκλεισμός αυτός αρχίζει αμέσως και η ομάδα θα μειωθεί επί πλέον στο γήπεδο, για τη διάρκεια του χρόνου που απομένει από τον πρώτο αποκλεισμό.

Ο αγώνας και στις δύο περιπτώσεις, ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων (13:1α-β, διευκρίνιση 9)

Εξοπλισμός

4:7 Όλοι οι παίκτες γηπέδου της ίδιας ομάδας πρέπει να φορούν τις ίδιες ακριβώς στολές. Οι συνδυασμοί χρωμάτων και σχεδίου των δύο ομάδων, πρέπει να διακρίνονται καθαρά ο ένας από τον άλλον. Ο παίκτης που χρησιμοποιείται σαν τερματοφύλακας, πρέπει να φορά χρώματα που να τον διακρίνουν από τους παίκτες γηπέδου των δύο ομάδων και τον τερματοφύλακα της αντίπαλης ομάδας (17:3)

- 4:8. Οι παίκτες πρέπει να έχουν αριθμούς ύψους τουλάχιστον 20 εκατοστών, στο πίσω μέρος της φανέλας και τουλάχιστον 10 εκατοστών στο εμπρόσθιο. Οι χρησιμοποιούμενοι αριθμοί θα πρέπει να είναι από το 1 μέχρι το 20.

Το χρώμα των αριθμών πρέπει να έρχεται καθαρά σε αντίθεση, με τα χρώματα και τα σχέδια της φανέλας.

Ο αρχηγός της κάθε ομάδας πρέπει να φορά περιβραχιόνιο, με πλάτος περίπου 4 εκατοστά και χρώμα που να έρχεται καθαρά σε αντίθεση, με αυτό της φανέλας.

- 4:9 Οι παίκτες πρέπει να φορούν αθλητικά υποδήματα.

Δεν επιτρέπεται να φορούν αντικείμενα, που μπορεί να είναι επικίνδυνα για τους παίκτες. Σε αυτά περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, προστατευτικά κεφαλιού, προσωπίδες, περικάρπια, ρολόγια, δακτυλίδια, περιδέραια ή αλυσίδες, ενώτια, γυαλιά χωρίς περιοριστικές ταινίες ή συμπαγή σκελετό ή οποιαδήποτε άλλα αντικείμενα που μπορεί να είναι επικίνδυνα (17:3).

Επιτρέπονται οι κορδέλες για τα μαλλιά, εφ' όσον είναι κατασκευασμένες από μαλακό, ελαστικό υλικό.

Σε παίκτες που δεν συμμορφώνονται με αυτές τις απαιτήσεις, δεν θα τους επιτραπεί να συμμετάσχουν, μέχρι να διορθώσουν το πρόβλημα.

- 4:10 Αν ένας παίκτης αιμορραγεί ή έχει αίμα στο σώμα ή τη φανέλα, πρέπει να εγκαταλείψει το γήπεδο αμέσως και εκούσια (με μια κανονική αλλαγή) ώστε να μπορέσει να σταματήσει η αιμορραγία, να δεθεί το τραύμα και να καθαριστεί το σώμα και η φανέλα. Ο παίκτης δεν θα επιστρέψει στο γήπεδο μέχρι να γίνουν όλα αυτά.

Ο παίκτης που δεν ακολουθεί τις οδηγίες των Διαιτητών σύμφωνα με αυτή τη διάταξη, θεωρείται υπεύθυνος αντιαθλητικής συμπεριφοράς (8:4, 16.1δ και 16:3γ)

- 4:11 Σε περίπτωση τραυματισμού, οι Διαιτητές έχουν τη δυνατότητα να δώσουν την άδεια (με τα σήματα 16 και 17) σε δύο άτομα που δικαιούνται συμμετοχής, για να μπουν στο γήπεδο, σε μια διακοπή του χρόνου, ειδικά για να βοηθήσουν τον τραυματισμένο παίκτη της ομάδας τους (4:2, 16:1δ, 16:3δ, 16:6β).

Άρθρο 5 Ο τερματοφύλακας

Ο τερματοφύλακας **επιτρέπεται**:

- 5:1 να ακουμπήσει τη μπάλα με οποιοδήποτε μέρος του σώματός του σε μια αμυντική ενέργεια, μέσα στην περιοχή τέρματος,
- 5:2 να κινείται με τη μπάλα μέσα στην περιοχή τέρματος χωρίς να υπόκειται στους περιορισμούς που εφαρμόζονται στους παίκτες γηπέδου (7:2-4, 7:7), δεν επιτρέπεται όμως ο τερματοφύλακας να καθυστερεί την εκτέλεση της ρίψης τερματοφύλακα (6:5, 12:2 και 15:3β)
- 5:3 να εγκαταλείψει την περιοχή τέρματος χωρίς τη μπάλα και να συμμετάσχει στον αγώνα, στον υπόλοιπο αγωνιστικό χώρο. Σε αυτή την περίπτωση, υπόκειται στους κανόνες που εφαρμόζονται για τους παίκτες γηπέδου.

Ο τερματοφύλακας θεωρείται ότι έχει εγκαταλείψει την περιοχή τέρματος, αμέσως μόλις ένα μέρος του σώματός του ακουμπήσει το δάπεδο έξω από τη γραμμή περιοχής τέρματος.

- 5:4 να εγκαταλείψει την περιοχή τέρματος με τη μπάλα και να την ξαναπαίξει στον υπόλοιπο αγωνιστικό χώρο, αν δεν έχει κατορθώσει να την ελέγξει.

Ο τερματοφύλακας **δεν επιτρέπεται**:

- 5:5 να βάζει σε κίνδυνο τον αντίπαλο σε μια αμυντική ενέργεια (8:2, 8:5)
- 5:6 να εγκαταλείψει την περιοχή τέρματός, έχοντας τον έλεγχο της μπάλας (ελεύθερη ρίψη σύμφωνα με την 13:1α αν οι Διαιτητές σφύριξαν για την εκτέλεση της ρίψης τερματοφύλακα, σε κάθε άλλη περίπτωση η ρίψη επαναλαμβάνεται)
- 5:7 να ακουμπήσει ξανά τη μπάλα έξω από την περιοχή τέρματός, μετά από ρίψη τερματοφύλακα, πριν να την ακουμπήσει άλλος παίκτης (13:1α)
- 5:8 να ακουμπήσει τη μπάλα που είναι σταματημένη ή κυλά στο δάπεδο, έξω από την περιοχή τέρματος, ενώ ο ίδιος βρίσκεται μέσα στην περιοχή τέρματός (13:1α)
- 5:9 να πάρει τη μπάλα μέσα στην περιοχή τέρματος, ενώ είναι σταματημένη ή κυλά στο δάπεδο έξω από την περιοχή τέρματος (13:1α)
- 5:10 να ξαναμπεί με τη μπάλα από το γήπεδο, στην περιοχή τέρματος, (13:1α)

5:11 να ακουμπήσει με το πόδι ή με την κνήμη, τη μπάλα που είναι σταματημένη στο δάπεδο μέσα στην περιοχή τέρματος ή κυλάει προς το υπόλοιπο γήπεδο (13:1α)

5:12 να διασχίσει τη γραμμή περιορισμού του τερματοφύλακα (γραμμή 4 μέτρων) ή την προέκτασή προς κάθε πλευρά, πριν η μπάλα φύγει από το χέρι του αντιπάλου που εκτελεί ρίψη 7 μέτρων (14:9)

Σχόλιο: Όσο ο τερματοφύλακας κρατά ένα μέρος του ποδιού σταθερά στο δάπεδο, πίσω από τη γραμμή περιορισμού του τερματοφύλακα (γραμμή 4 μέτρων), επιτρέπεται να κινεί το άλλο πόδι ή οποιοδήποτε άλλο μέρος του σώματος του, στον αέρα, πάνω και έξω από τη γραμμή.

Άρθρο 6 Η περιοχή τέρματος

- 6:1 Μόνο ο τερματοφύλακας επιτρέπεται να μπαίνει στην περιοχή τέρματος (δείτε όμως την 6:3). Η περιοχή τέρματος, η οποία περιλαμβάνει τη γραμμή περιοχής τέρματος, θεωρείται ότι παραβιάζεται, όταν ένας παίκτης γηπέδου την ακουμπά, με οποιοδήποτε μέρος του σώματός του.
- 6:2 Όταν ένας παίκτης γηπέδου μπει στην περιοχή τέρματος, θα ληφθούν οι ακόλουθες αποφάσεις:
- α. ελεύθερη ρίψη, όταν ο παίκτης γηπέδου μπει στην περιοχή τέρματος, κατέχοντας τη μπάλα (13:1α)
  - β. ελεύθερη ρίψη, όταν ο παίκτης γηπέδου μπει στην περιοχή τέρματος, χωρίς τη μπάλα αλλά κερδίζει πλεονέκτημα με αυτή την ενέργεια (13:1α-β, 6:2γ)
  - γ. ρίψη 7 μέτρων, όταν ο αμυνόμενος παίκτης μπει στην περιοχή τέρματος, χωρίς τη μπάλα και με αυτόν τον τρόπο, καταστρέφει μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα
- 6:3 Η είσοδος στην περιοχή τέρματος δεν τιμωρείται όταν:
- α. ο παίκτης μπει στην περιοχή τέρματος, αφού έπαιξε τη μπάλα, εφ' όσον αυτό δεν δημιουργεί μειονέκτημα στους αντιπάλους
  - β. ο παίκτης μπει στην περιοχή τέρματος, χωρίς τη μπάλα και με αυτόν τον τρόπο δεν κερδίζει πλεονέκτημα
  - γ. ο αμυνόμενος παίκτης μπει στην περιοχή τέρματος, κατά τη διάρκεια είτε μετά από μίαν αμυντική προσπάθεια, χωρίς να βάζει σε μειονεκτική θέση τους αντιπάλους.
- 6:4 Όταν η μπάλα βρίσκεται στην περιοχή τέρματος, ανήκει στον τερματοφύλακα.
- Ο παίκτης γηπέδου δεν επιτρέπεται να ακουμπήσει τη μπάλα όταν είναι ακίνητη ή κυλάει στην περιοχή τέρματος ή όταν κρατιέται από τον τερματοφύλακα (13:1α-β) Επιτρέπεται όμως να παίξει τη μπάλα, όταν βρίσκεται στον αέρα πάνω από την περιοχή τέρματος, εκτός αν εκτελείται ρίψη τερματοφύλακα (12:2)
- 6:5 Όταν η μπάλα σταματήσει στην περιοχή τέρματος, ο τερματοφύλακας την επαναφέρει στον αγώνα, με ρίψη τερματοφύλακα (άρθρο 12)
- 6:6 Ο αγώνας συνεχίζεται (με ρίψη τερματοφύλακα σύμφωνα με την 6:5) αν παίκτης της αμυνόμενης ομάδας ακουμπήσει τη μπάλα, σε μια αμυντική του ενέργεια και την πιάσει ο τερματοφύλακας ή μείνει στην περιοχή τέρματος.
- 6:7 Αν ένας παίκτης παίξει τη μπάλα στη δική του περιοχή τέρματος, θα ληφθούν οι ακόλουθες αποφάσεις:

α. τέρμα, αν η μπάλα μπει στο τέρμα.

β. ελεύθερη ρίψη, αν η μπάλα μείνει στην περιοχή τέρματος ή ο τερματοφύλακας ακουμπήσει τη μπάλα και δεν μπει στο τέρμα (13:1β)

γ. πλάγια ρίψη, αν η μπάλα βγει έξω από την εξωτερική γραμμή τέρματος (11:1)

δ. ο αγώνας συνεχίζεται, αν η μπάλα αφού διασχίσει την περιοχή τέρματος, επιστρέψει στο υπόλοιπο γήπεδο, χωρίς να την ακουμπήσει ο τερματοφύλακας.

6:8 Η μπάλα που επιστρέφει από την περιοχή τέρματος στο υπόλοιπο γήπεδο, συνεχίζει να παίζεται.

Άρθρο 7 Ο χειρισμός της μπάλας, Παθητικό παιχνίδι

Ο χειρισμός της μπάλας

Επιτρέπεται στον παίκτη:

7:1 να ρίχνει, να πιάνει, να σπρώχνει ή να κτυπά τη μπάλα χρησιμοποιώντας τα χέρια (ανοικτά ή κλειστά), τους βραχίονες, το κεφάλι, τη γροθιά, τους μηρούς και τα γόνατα.

7:2 να κρατά τη μπάλα το πολύ μέχρι τρία δευτερόλεπτα, ακόμα και όταν αυτή βρίσκεται στο δάπεδο (13:1α)

7:3 να κάνει το πολύ τρία βήματα με τη μπάλα στα χέρια (13:1α). Ένα βήμα θεωρείται ότι έγινε όταν:

α. ο παίκτης που στέκεται με τα δύο πόδια στο δάπεδο, σηκώνει το ένα πόδι και ξαναπατά ή μετακινεί το ένα πόδι από το ένα σημείο στο άλλο

β. ο παίκτης που ακουμπά μόνο με το ένα πόδι στο δάπεδο, πιάνει τη μπάλα και ακουμπά το δάπεδο με το άλλο πόδι

γ. ο παίκτης μετά από άλμα, ακουμπά στο δάπεδο μόνο με το ένα πόδι και ξαναπηδά με το ίδιο πόδι ή ακουμπά το δάπεδο και με το άλλο πόδι.

δ. ο παίκτης μετά από άλμα ακουμπά το δάπεδο με τα δύο πόδια ταυτοχρόνως και μετά σηκώνει το ένα πόδι και το ξαναπατά ή μετακινεί το ένα πόδι από το ένα σημείο στο άλλο.

Σχόλιο: Υπολογίζεται σαν ένα βήμα, αν το ένα πόδι μετακινείται από το ένα σημείο στο άλλο και στη συνέχεια το άλλο πόδι σέρνεται μέχρι το πρώτο.

7:4 ενώ στέκεται ή τρέχει:

α. να αναπηδήσει τη μπάλα στο δάπεδο και να την ξαναπιάσει με το ένα είτε τα δύο χέρια.

β. να αναπηδά τη μπάλα επανειλημμένα με το ένα χέρι (ελιγμός) ή να κυλά τη μπάλα στο δάπεδο επανειλημμένα, με το ένα χέρι και τέλος να την πιάσει ή να την ξανασηκώσει, με το ένα είτε τα δύο χέρια.

Αμέσως μόλις η μπάλα κρατηθεί με το ένα είτε τα δύο χέρια, πρέπει να παιχθεί μέσα σε 3 δευτερόλεπτα ή μετά από το πολύ τρία βήματα.

Η αναπήδηση ή ο ελιγμός θεωρείται ότι έχει ξεκινήσει, όταν ο παίκτης ακουμπά τη μπάλα με οποιοδήποτε σημείο του σώματός του και την κατευθύνει στο δάπεδο.

Ο παίκτης επιτρέπεται να κτυπήσει ή να αναπηδήσει τη μπάλα και να την ξαναπιάσει, αφού η μπάλα έχει πρώτα ακουμπήσει τα δοκάρια ή άλλον παίκτη.

- 7:5 να περνά τη μπάλα από το ένα χέρι στο άλλο.
- 7:6 να παίζει τη μπάλα γονατισμένος, καθισμένος ή πεσμένος στο δάπεδο.

Δεν επιτρέπεται στον παίκτη:

- 7:7 α ακουμπά τη μπάλα περισσότερες από μια φορά, εκτός αν προηγουμένως η μπάλα έχει ακουμπήσει το δάπεδο, άλλον παίκτη ή τα δοκάρια (13:1α).

Το αδέξιο πιάσιμο της μπάλας δεν τιμωρείται.

Σχόλιο: Σαν αδέξιο πιάσιμο εννοείται η αποτυχία του παίκτη να ελέγξει τη μπάλα, όταν προσπαθεί να την πιάσει ή να την σταματήσει.

Αν η μπάλα έχει ήδη ελεγχθεί, τότε ο παίκτης δεν μπορεί να την ακουμπήσει περισσότερες από μια φορά, μετά το κτύπημα ή την αναπήδηση της.

- 7:8 να ακουμπά τη μπάλα με το πόδι ή την κνήμη, εκτός αν η μπάλα ρίχθηκε στον παίκτη από έναν αντίπαλο (13:1α-β)
- 7:9 Ο αγώνας συνεχίζεται αν η μπάλα ακουμπήσει τον Διαιτητή στο γήπεδο

Παθητικό παιχνίδι

- 7:10 δεν επιτρέπεται να κρατά τη μπάλα στην κατοχή της ομάδας του, χωρίς να κάνει μια ευδιάκριτη προσπάθεια για να επιτεθεί ή να ρίξει τη μπάλα προς το τέρμα (διευκρίνιση 4). Αυτό θεωρείται σαν παθητικό παιχνίδι και τιμωρείται με ελεύθερη ρίψη, κατά της ομάδας που έχει την κατοχή της μπάλας (13:1α).

Η ελεύθερη ρίψη εκτελείται από το σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν διακόπηκε ο αγώνας.

- 7:11 Όταν είναι ευδιάκριτη μια πιθανή τάση για παθητικό παιχνίδι, δείχνεται το προειδοποιητικό σήμα (σήμα 18). Αυτό δίνει την ευκαιρία στην ομάδα που έχει την κατοχή της μπάλας, να αλλάξει τον τρόπο επίθεσης, για να αποφύγει την απώλεια της κατοχής. Αν δεν αλλάξει ο τρόπος επίθεσης ή δεν γίνει ρίψη προς το τέρμα, αφού έχει δειχθεί το προειδοποιητικό σήμα, τότε καταλογίζεται ελεύθερη ρίψη, κατά της ομάδας που έχει την κατοχή της μπάλας (διευκρίνιση 4).

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι Διαιτητές μπορούν επίσης να καταλογίσουν ελεύθερη ρίψη κατά της ομάδας που έχει την κατοχή της μπάλας, χωρίς προηγούμενο προειδοποιητικό σήμα, για παράδειγμα όταν ο παίκτης, σκόπιμα, αποφεύγει να προσπαθήσει να αξιοποιήσει μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα.

Άρθρο 8 Σφάλματα και Αντιαθλητική συμπεριφορά

8:1 Επιτρέπεται στον παίκτη:

α. να χρησιμοποιεί τους βραχίονες ή τα χέρια, για να σταματά ή να κερδίζει την κατοχή της μπάλας

β. να χρησιμοποιεί ανοικτό χέρι για να αποσπά τη μπάλα από τον αντίπαλο, από οποιαδήποτε πλευρά.

γ. να χρησιμοποιεί το σώμα για να παρεμποδίζει τον αντίπαλο, ακόμα και όταν ο αντίπαλος δεν είναι κάτοχος της μπάλας.

δ. να έχει σωματική επαφή με τον αντίπαλο όταν τον αντιμετωπίζει και με λυγισμένα χέρια να παρατείνει την επαφή, για να ελέγχει και να ακολουθεί τον αντίπαλο.

8:2 Απαγορεύεται στον παίκτη :

α. να κτυπά ή να τραβά τη μπάλα από τα χέρια του αντιπάλου.

β. να σταματά ή να σπρώχνει μακριά τον αντίπαλο με τους βραχίονες, τα χέρια ή τα πόδια.

γ. να εμποδίζει, να κρατά, να σπρώχνει, να τρέχει, να πηδά πάνω στον αντίπαλο

δ. να παρεμβαίνει, να παρενοχλεί, να βάζει σε κίνδυνο τον αντίπαλο (με ή χωρίς τη μπάλα), κατά παράβαση των κανονισμών

8:3 Οι παραβάσεις της 8:2, όπου οι ενέργειες στρέφονται κυρίως ή αποκλειστικά κατά του αντιπάλου και όχι κατά της μπάλας, τιμωρούνται προοδευτικά. Προοδευτική τιμωρία σημαίνει ότι δεν αρκεί να τιμωρείται ένα ιδιαίτερο σφάλμα, αποκλειστικά και μόνο με ελεύθερη ρίψη ή ρίψη 7 μέτρων, επειδή το σφάλμα ξεπερνά τα όρια της παράβασης, που συνήθως συμβαίνει κατά τη διεκδίκηση της μπάλας.

Κάθε παράβαση σύμφωνα με τη διευκρίνιση της προοδευτικής τιμωρίας, απαιτεί μια προσωπική ποινή, αρχίζοντας από την παρατήρηση (16:1β) και με τάση για όλο και αυστηρότερες ποινές (16:3β και 16:6ζ)

Οι παρατηρήσεις και οι δίλεπτοι αποκλεισμοί που δίνονται για άλλες παραβάσεις, πρέπει επίσης να εντάσσονται στην προοδευτικότητα.

8:4 Φυσικές και προφορικές εκδηλώσεις που είναι ασυμβίβαστες προς το πνεύμα του σωστού συναγωνισμού, θεωρείται ότι συνιστούν αντιαθλητική συμπεριφορά (διευκρίνιση 5). Αυτό εφαρμόζεται στους παίκτες και τους συνοδούς, μέσα ή έξω από το γήπεδο. Η προοδευτική τιμωρία εφαρμόζεται επίσης στην περίπτωση αντιαθλητικής συμπεριφοράς (16:1δ, 16:3γ-δ και 16:6β,η,θ).

- 8:5 Ο παίκτης που βάζει **σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα του αντιπάλου που του επιτίθεται**, θα αποβληθεί (16:6γ), ιδιαίτερα αν:
- α. από το πλάι ή από πίσω, κτυπά ή τραβά προς τα πίσω το χέρι του παίκτη που ρίχνει τη μπάλα, ενώ βρίσκεται στη διαδικασία ρίψης ή μεταβίβασης της μπάλας
  - β. κάνει οποιαδήποτε ενέργεια, που έχει σαν αποτέλεσμα να κτυπηθεί ο αντίπαλος στο κεφάλι ή τον λαιμό
  - γ. κτυπά με πρόθεση το σώμα του αντιπάλου με το πόδι ή το γόνατο ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, περιλαμβανομένης και της τρικλοποδιάς
  - δ. σπρώχνει τον αντίπαλο που τρέχει ή πηδά ή του επιτίθεται με τέτοιο τρόπο ώστε ο αντίπαλος να χάσει τον έλεγχο του σώματός του. Αυτό επίσης εφαρμόζεται όταν ο τερματοφύλακας εγκαταλείπει την περιοχή του τέρματος του, σε μια αντεπίθεση των αντιπάλων
  - ε. κτυπά έναν αμυνόμενο παίκτη στο κεφάλι με τη μπάλα, σε ελεύθερη ρίψη εκτελούμενη απ' ευθείας στο τέρμα, θεωρώντας σαν δεδομένο ότι ο αμυνόμενος δεν κινείται ή με τον ίδιο τρόπο, κτυπά τον τερματοφύλακα στο κεφάλι σε ρίψη 7 μέτρων, θεωρώντας σαν δεδομένο ότι ο τερματοφύλακας δεν κινείται
- 8:6 Η σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη ή συνοδού, μέσα ή έξω από το γήπεδο τιμωρείται με αποβολή (διευκρίνιση 6).
- 8:7 Ο παίκτης που είναι υπαίτιος βιαιοπραγίας κατά τη διάρκεια του αγώνα, αποβάλλεται χωρίς αντικατάσταση (16:9-11). Η βιαιοπραγία εκτός του χρόνου του αγώνα, οδηγεί σε αποβολή (16:6ε, 16:13 β,δ). Ο συνοδός που είναι υπαίτιος βιαιοπραγίας, αποβάλλεται (16:6στ).
- Σχόλιο: Η βιαιοπραγία ορίζεται σαν βίαιη και σκόπιμη επίθεση κατά του σώματος άλλου προσώπου (παίκτη, Διαιτητή, κριτή, συνοδού, αντιπροσώπου, θεατή κλπ). Με άλλα λόγια δεν είναι απλά μια αντανάκλαστική ενέργεια ή το αποτέλεσμα μιας απρόσεκτης και υπερβολικής συμπεριφοράς. Το φτύσιμο κατά άλλου προσώπου θεωρείται συγκεκριμένα, σαν βιαιοπραγία.
- 8:8 Οι παραβάσεις των κανόνων 8:2-7, οδηγούν σε ρίψη 7 μέτρων υπέρ των αντιπάλων (14:1), αν η παράβαση λόγω της διακοπής που προκαλεί, αμέσως ή εμμέσως καταστρέφει μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα των αντιπάλων.
- Διαφορετικά η παράβαση οδηγεί σε ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων (13:1α-β, 13:2 και 13:3)

Άρθρο 9 Η επιτυχία τέρματος

9:1 Το τέρμα επιτυγχάνεται όταν ολόκληρη η μπάλα έχει διασχίσει ολόκληρο το πλάτος της γραμμής τέρματος (διάγραμμα 4), με την προϋπόθεση ότι δεν έχει διαπραχθεί παράβαση κανονισμών από τον ρίπτη ή συμπαίκτη του, πριν ή κατά τη ρίψη. Ο Διαιτητής γραμμής τέρματος επιβεβαιώνει με δύο σύντομα σφυρίγματα και το σήμα 12, ότι το τέρμα επιτεύχθηκε.

Το τέρμα κατακυρώνεται αν παρά την παράβαση κανονισμών από αμυνόμενο, η μπάλα μπει στο τέρμα.

Το τέρμα δεν μπορεί να κατακυρωθεί, αν οι Διαιτητές ή ο χρονομέτρης διέκοψαν τον αγώνα, πριν η μπάλα διασχίσει εντελώς τη γραμμή τέρματος.

Το τέρμα κατακυρώνεται υπέρ των αντιπάλων, αν ο παίκτης παίξει τη μπάλα στο τέρμα της ομάδας του, εκτός από την περίπτωση όπου ο τερματοφύλακας εκτελεί ρίψη τερματοφύλακα (12:2 δεύτερη παράγραφος)

Σχόλιο: Το τέρμα θα κατακυρωθεί, αν η μπάλα εμποδιστεί να μπει στο τέρμα, από κάποιον ή κάτι που δεν συμμετέχει στον αγώνα (θεατές, αντικείμενα κλπ) και οι Διαιτητές είναι πεπεισμένοι ότι χωρίς αυτή την επέμβαση, η μπάλα θα έμπαινε στο τέρμα.

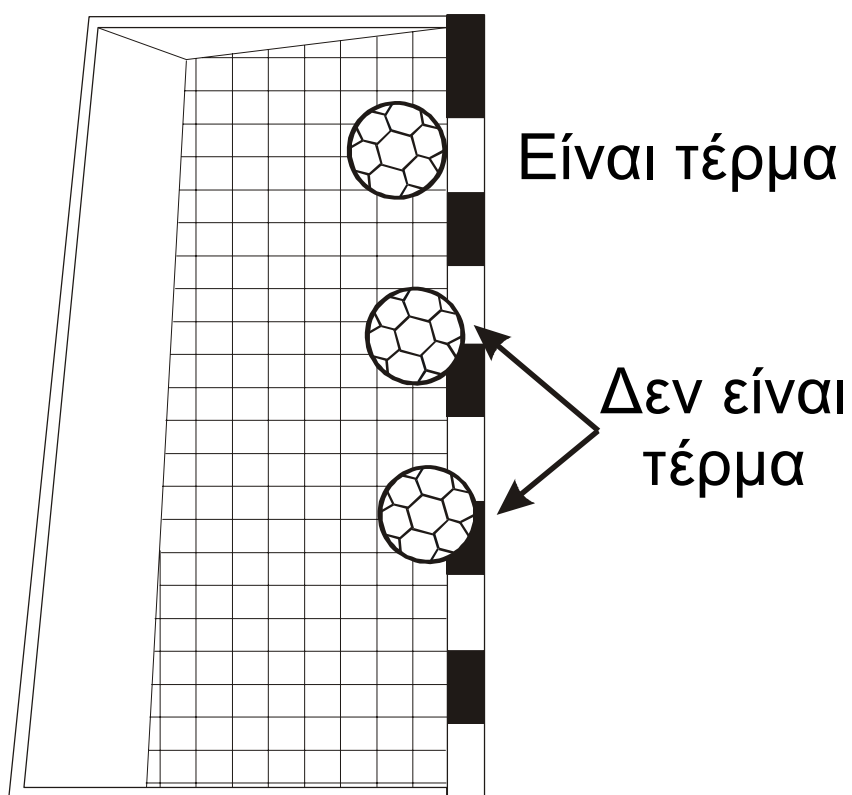
9:2 Το τέρμα που κατακυρώθηκε δεν μπορεί πλέον να ακυρωθεί, αφότου ο Διαιτητής στη συνέχεια σφύριξε για να εκτελεστεί η εναρκτήρια ρίψη.

Οι Διαιτητές πρέπει να καταστήσουν σαφές (χωρίς εναρκτήρια ρίψη), ότι κατακύρωσαν το τέρμα, αν το σήμα λήξης του ημιχρόνου ηχήσει αμέσως μετά την επιτυχία του τέρματος και πριν εκτελεστεί η εναρκτήρια ρίψη.

Σχόλιο: Το τέρμα καταχωρείται στο φύλλο αγώνα αμέσως μόλις κατακυρωθεί από τους Διαιτητές.

9:3. Νικήτρια είναι η ομάδα που πέτυχε περισσότερα τέρματα από τους αντιπάλους της. Ο αγώνας είναι ισόπαλος αν οι ομάδες πέτυχαν τον ίδιο αριθμό τερμάτων ή δεν πέτυχαν τέρμα (2:2).

Διάγραμμα 4. Επιτυχία τέρματος

Άρθρο 10 Η εναρκτήρια ρίψη

10:1 Στην αρχή του αγώνα η εναρκτήρια ρίψη εκτελείται από την ομάδα που κερδίζει στο ρίξιμο του νομίσματος και επιλέγει να ξεκινήσει με τη μπάλα στην κατοχή της. Οι αντίπαλοι τότε έχουν δικαίωμα να επιλέξουν τέρματα. Αντίθετα αν η ομάδα που κέρδισε στην κλήρωση προτιμά να επιλέξει τέρματα, τότε οι αντίπαλοι παίρνουν την εναρκτήρια ρίψη.

Οι ομάδες αλλάζουν τέρματα για το δεύτερο ημίχρονο του αγώνα. Η εναρκτήρια ρίψη στην αρχή του δευτέρου ημιχρόνου εκτελείται από την ομάδα, που δεν είχε την εναρκτήρια ρίψη στην αρχή του αγώνα.

Μια νέα ρίψη νομίσματος γίνεται πριν από κάθε παράταση και όλες οι παραπάνω διατάξεις του άρθρου 10:1 εφαρμόζονται επίσης στην παράταση.

10:2 Μετά από επιτυχία τέρματος, ο αγώνας ξαναρχίζει με εναρκτήρια ρίψη από την ομάδα που δέχθηκε το τέρμα (9:2 δεύτερη παράγραφος).

10:3 Η εναρκτήρια ρίψη εκτελείται προς οποιαδήποτε κατεύθυνση, από το κέντρο του γηπέδου (με απόκλιση περίπου 1,5 μέτρο προς κάθε πλευρά). Προηγείται σφύριγμα και στη συνέχεια πρέπει να εκτελεστεί μέσα σε 3 δευτερόλεπτα (13:1α). Ο παίκτης που εκτελεί την εναρκτήρια ρίψη, πρέπει να στέκεται με το ένα πόδι πάνω στην κεντρική γραμμή, μέχρι να φύγει η μπάλα από το χέρι του (13:1α).

Οι συμπαίκτες του ρίπτη δεν επιτρέπεται να διασχίσουν την κεντρική γραμμή, πριν το σφύριγμα (15:1).

10:4 Κατά την εκτέλεση της εναρκτήριας ρίψης στην αρχή κάθε ημιχρόνου (περιλαμβανομένης κάθε παράτασης) όλοι οι παίκτες πρέπει να βρίσκονται στο δικό τους μισό γήπεδο.

Για την εναρκτήρια ρίψη όμως μετά από επιτυχία τέρματος, οι αντίπαλοι του ρίπτη επιτρέπεται να βρίσκονται και στα δύο μισά του γηπέδου.

Και στις δύο περιπτώσεις όμως οι αντίπαλοι πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 3 μέτρων από τον παίκτη που εκτελεί την εναρκτήρια ρίψη (15:7).

Άρθρο 11 Η πλάγια ρίψη

- 11:1 Η πλάγια ρίψη καταλογίζεται όταν η μπάλα διασχίσει εντελώς την πλάγια γραμμή ή όταν παίκτης γηπέδου της αμυνόμενης ομάδας, ήταν ο τελευταίος που ακούμπησε τη μπάλα, πριν αυτή διασχίσει την εξωτερική γραμμή τέρματος της ομάδας του
- 11:2 Η πλάγια ρίψη εκτελείται χωρίς σφύριγμα των Διαιτητών (15:3β), από τους αντιπάλους της ομάδας, που παίκτης της ακούμπησε τελευταίος τη μπάλα πριν διασχίσει τη γραμμή.
- 11:3 Η πλάγια ρίψη εκτελείται από το σημείο όπου η μπάλα διέσχισε την πλάγια γραμμή ή αν διέσχισε την εξωτερική γραμμή τέρματος, από την τομή της πλάγιας γραμμής και της εξωτερικής γραμμής τέρματος, στην ίδια πλευρά.
- 11:4 Ο ρίπτης πρέπει να στέκεται με το ένα πόδι πάνω στην πλάγια γραμμή, μέχρι να φύγει η μπάλα από το χέρι του. Ο παίκτης δεν επιτρέπεται να τοποθετήσει τη μπάλα στο δάπεδο και να την ανασηκώσει ο ίδιος ή να αναπηδήσει τη μπάλα και να την ξαναπιιάσει ο ίδιος (13:1α).
- 11:5 Όταν εκτελείται η πλάγια ρίψη, οι αντίπαλοι πρέπει να είναι τουλάχιστον 3 μέτρα από τον ρίπτη.

Επιτρέπεται όμως πάντα, να στέκονται ακριβώς έξω από τη γραμμή περιοχής του τέρματος τους, ακόμα και αν τότε η απόσταση μεταξύ τους και του ρίπτη είναι μικρότερη από 3 μέτρα.

Άρθρο 12 Η ρίψη τερματοφύλακα

12:1 Η ρίψη τερματοφύλακα καταλογίζεται όταν ο τερματοφύλακας έχει ελέγξει τη μπάλα στην περιοχή τέρματος (6:5) ή όταν η μπάλα διασχίσει την εξωτερική γραμμή τέρματος και τελευταίος την ακούμπησε ο τερματοφύλακας ή παίκτης της αντίπαλης ομάδας.

Αυτό σημαίνει ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η μπάλα θεωρείται εκτός αγώνα και ότι το άρθρο 13:3 εφαρμόζεται αν υπάρχει παράβαση από την ομάδα του τερματοφύλακα, μετά τον καταλογισμό της ρίψης τερματοφύλακα και πριν την εκτέλεσή της.

12:2 Η ρίψη τερματοφύλακα εκτελείται από τον τερματοφύλακα, χωρίς σφύριγμα του Διαιτητή (δείτε όμως την 15:3β), από την περιοχή τέρματος προς τα έξω, πάνω από τη γραμμή περιοχής τέρματος

Η ρίψη τερματοφύλακα θεωρείται ότι εκτελέστηκε όταν η μπάλα, αφού ριφθεί από τον τερματοφύλακα, διασχίσει τη γραμμή περιοχής τέρματος.

Οι παίκτες της άλλης ομάδας επιτρέπεται να βρίσκονται ακριβώς έξω από τη γραμμή περιοχής τέρματος, δεν επιτρέπεται όμως να ακουμπήσουν τη μπάλα, πριν να διασχίσει τη γραμμή.

12:3 Ο τερματοφύλακας δεν μπορεί να ακουμπήσει τη μπάλα ξανά, μετά τη ρίψη τερματοφύλακα, μέχρι να την ακουμπήσει άλλος παίκτης (5:7, 13:1α).

Άρθρο 13 Η Ελεύθερη ρίψη

Η απόφαση για ελεύθερη ρίψη

13:1 Κατ' αρχήν οι Διαιτητές διακόπτουν τον αγώνα και τον ξαναρχίζουν με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων όταν:

α. η ομάδα που έχει την κατοχή της μπάλας διαπράττει παράβαση των κανονισμών που οδηγεί σε απώλεια της κατοχής (4:2-3, 4:5-6, 5:6-11, 6:2α-β, 6:4, 7:2-4, 7:7-8, 7:10, 8:8, 10:3, 11:4, 12:3, 13:7-8, 14:4-7 και 15:2-5)

β. η αμυνόμενη ομάδα διαπράττει παράβαση των κανονισμών, η οποία προκαλεί την απώλεια της κατοχής στην ομάδα που έχει την κατοχή της μπάλας (4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2β, 6:7β, 7:8, 8:8)

13:2 Οι Διαιτητές πρέπει να επιτρέψουν να συνεχιστεί ο αγώνας, αποφεύγοντας μια πρόωρη διακοπή με μια απόφαση τους για ελεύθερη ρίψη.

Αυτό σημαίνει σύμφωνα με την 13:1α, ότι οι Διαιτητές δεν πρέπει να καταλογίσουν ελεύθερη ρίψη, αν η αμυνόμενη ομάδα αποκτά την κατοχή της μπάλας, αμέσως μετά την παράβαση που διαπράχθηκε από την επιτιθέμενη ομάδα.

Ομοίως, σύμφωνα με την 13:1β, οι Διαιτητές δεν πρέπει να επέμβουν, μέχρι να γίνει σαφές ότι η επιτιθέμενη ομάδα έχει χάσει την κατοχή της μπάλας ή είναι ανίκανη να συνεχίσει την επίθεσή της, εξ αιτίας της παράβασης που διαπράχθηκε από την αμυνόμενη ομάδα.

Αν πρέπει να δοθεί μια προσωπική ποινή για παράβαση των κανονισμών, οι Διαιτητές έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν να διακόψουν αμέσως τον αγώνα, αν αυτό δεν προκαλεί μειονέκτημα στους αντιπάλους της ομάδας που διαπράττει την παράβαση. Διαφορετικά η επιβολή της ποινής θα καθυστερήσει, μέχρι να ολοκληρωθεί η υπάρχουσα κατάσταση.

Ο κανόνας 13:2 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση παραβάσεων των κανόνων 4:2-3 ή 4:5-6 όπου κανονικά ο αγώνας θα διακοπεί αμέσως, εξ αιτίας της παρέμβασης του χρονομέτρη.

13:3 Αν μια παράβαση που κανονικά οδηγεί σε ελεύθερη ρίψη, σύμφωνα με την παράγραφο 13:1α-β, πραγματοποιείται όταν η μπάλα είναι εκτός αγώνα, τότε ο αγώνας ξαναρχίζει με τη ρίψη που αντιστοιχεί στην αιτία της υπάρχουσας διακοπής.

13:4 Επί προσθέτως των περιπτώσεων που αναφέρονται στην 13:1α-β, η ελεύθερη ρίψη χρησιμοποιείται επίσης σαν ένας τρόπος επανέναρξης του αγώνα, σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου ο αγώνας διακόπηκε παρά το ότι δεν υπήρξε παράβαση των κανονισμών:

α. αν η μια ομάδα είχε την κατοχή της μπάλας κατά τη στιγμή της διακοπής, η ομάδα αυτή θα διατηρήσει την κατοχή

β. αν καμία από τις ομάδες είχε την κατοχή της μπάλας, τότε η κατοχή θα ξαναδοθεί στην ομάδα, η οποία είχε τελευταία την κατοχή της μπάλας

γ. όταν ο αγώνας διακοπεί επειδή η μπάλα ακούμπησε στην οροφή ή αντικείμενο στερεωμένο πάνω από το γήπεδο, η κατοχή θα δοθεί στην ομάδα που δεν ακούμπησε τελευταία τη μπάλα

Ο κανόνας του πλεονεκτήματος της 13:2, δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που καλύπτονται από τον κανόνα 13:4.

13:5 Αν υπάρχει απόφαση ελεύθερης ρίψης κατά της ομάδας που έχει την κατοχή της μπάλας, με το σφύριγμα των Διαιτητών ο παίκτης που εκείνη τη στιγμή έχει τη μπάλα, πρέπει αμέσως να την ρίξει ή να την τοποθετήσει στο έδαφος, στο σημείο που βρίσκεται (16:3ε).

Η εκτέλεση της ελεύθερης ρίψης

13:6 Η ελεύθερη ρίψη εκτελείται, συνήθως, χωρίς σφύριγμα του Διαιτητή (δείτε όμως την 15:3β) και κατά κανόνα, από το σημείο όπου έγινε η παράβαση. Τα παρακάτω είναι εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα

Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην 13:4α-β, η ελεύθερη ρίψη εκτελείται, μετά από σφύριγμα, κατ' αρχήν από το σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα κατά τη στιγμή της διακοπής. Στην περίπτωση της 13:4γ, επίσης η ελεύθερη ρίψη εκτελείται μετά από σφύριγμα, κατ' αρχήν κάτω από το σημείο όπου η μπάλα ακούμπησε την οροφή ή το αντικείμενο.

Αν ο Διαιτητής ή ο Αντιπρόσωπος διακόψει τον αγώνα εξ αιτίας μιας παράβασης παίκτη ή συνοδού της αμυνόμενης ομάδας και αυτή η διακοπή έχει σαν αποτέλεσμα μια προφορική προειδοποίηση ή προσωπική ποινή, τότε η ελεύθερη ρίψη θα εκτελεστεί από το σημείο που βρισκόταν η μπάλα, όταν διακόπηκε ο αγώνας, αν αυτό είναι ευνοϊκότερο από το σημείο όπου συνέβη η παράβαση.

Η ίδια εξαίρεση, όπως αυτή της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζεται όταν ο χρονομέτρης διακόπτει τον αγώνα για μια λανθασμένη αλλαγή ή αντικανονική είσοδο στο γήπεδο, σύμφωνα με τις 4:2-3 ή 4:5-6.

Όπως σημειώνεται στην 7:10, οι ελεύθερες ρίψεις που καταλογίζονται για παθητικό παιχνίδι, εκτελούνται από το σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα, όταν διακόπηκε ο αγώνας.

Παρά τις βασικές αρχές και διαδικασίες που καθορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, η ελεύθερη ρίψη δεν μπορεί ποτέ να εκτελεστεί μέσα στην περιοχή τέρματος της ομάδας που εκτελεί ή

μέσα από τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων των αντιπάλων. Σε κάθε περίπτωση όταν το σημείο εκτέλεσης που υποδεικνύεται σε κάθε μια από τις προηγούμενες παραγράφους, περιλαμβάνεται σε μια από αυτές τις περιοχές, τότε πρέπει να μετακινηθεί στο πλησιέστερο σημείο, αμέσως έξω από την απαγορευμένη περιοχή.

Σχόλιο: Αν η σωστή θέση για την ελεύθερη ρίψη βρίσκεται στη γραμμή ελευθέρων ρίψεων της αμυνόμενης ομάδας, η εκτέλεση τότε θα πραγματοποιηθεί απαραίτητα στο ακριβές σημείο. Όσο όμως μακρύτερα βρίσκεται αυτό το σημείο από τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων της αμυνόμενης ομάδας, τόσο μεγαλύτερο είναι το περιθώριο μιας μικρής απόκλισης από το ακριβές σημείο, από όπου επιτρέπεται να εκτελεστεί η ελεύθερη ρίψη. Το περιθώριο αυτό αυξάνει βαθμιαία μέχρι τα 3 μέτρα και εφαρμόζεται στην περίπτωση ελεύθερης ρίψης που εκτελείται ακριβώς έξω από τη γραμμή περιοχής τέρματος της ομάδας που εκτελεί.

Το περιθώριο που μόλις εξηγήθηκε, δεν εφαρμόζεται σε παράβαση του κανόνα 13:5, αν η παράβαση αυτή τιμωρείται σύμφωνα με τον κανόνα 16:3ε. Σε αυτές τις περιπτώσεις η εκτέλεση πρέπει να γίνεται πάντα από το ακριβές σημείο.

13:7 Μόλις ο παίκτης της ομάδας που έχει την ελεύθερη ρίψη, βρεθεί με τη μπάλα στα χέρια στη σωστή θέση για να εκτελέσει τη ρίψη, δεν επιτρέπεται να την αφήσει στο δάπεδο και να την ξαναπιάσει ή να την αναπηδήσει και να την ξαναπιάσει (13:1α).

13:8 Οι παίκτες της επιτιθέμενης ομάδας, δεν επιτρέπεται να ακουμπήσουν ή να διασχίσουν τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων των αντιπάλων, πριν να εκτελεστεί η ελεύθερη ρίψη.

Οι Διαιτητές κατά την εκτέλεση της ελεύθερης ρίψης, πρέπει να διορθώσουν τις θέσεις των επιτιθεμένων παικτών, που βρίσκονται μεταξύ της γραμμής ελευθέρων ρίψεων και της γραμμής περιοχής τέρματος, αν οι αντικανονικές θέσεις επηηρεάζουν τον αγώνα (15:1). Η ελεύθερη ρίψη θα εκτελεστεί τότε μετά από σφύριγμα (15:3β).

Στην περίπτωση που η εκτέλεση της ελεύθερης ρίψης γίνεται με σφύριγμα, αν οι παίκτες της επιτιθέμενης ομάδας ακουμπήσουν ή διασχίσουν τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων, πριν φύγει η μπάλα από το χέρι του ρίπτη, θα καταλογιστεί ελεύθερη ρίψη υπέρ της αμυνόμενης ομάδας (13:1α).

13:9 Όταν εκτελείται ελεύθερη ρίψη, οι αντίπαλοι πρέπει να παραμείνουν σε απόσταση τουλάχιστον 3 μέτρων από τον ρίπτη. Επιτρέπεται όμως να σταθούν ακριβώς έξω από τη γραμμή περιοχής του τέρματος τους, αν η ελεύθερη ρίψη εκτελείται στη δική τους γραμμή ελευθέρων ρίψεων.

Άρθρο 14 Η ρίψη 7 μέτρων

Η απόφαση για ρίψη 7 μέτρων

14:1 Η ρίψη 7 μέτρων καταλογίζεται όταν:

α. καταστρέφεται μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα, οπουδήποτε μέσα στο γήπεδο, από παίκτη ή συνοδό της αντίπαλης ομάδας

β. υπάρχει ένα αδικαιολόγητο σφύριγμα, τη στιγμή μιας καθαρής ευκαιρίας για τέρμα

γ. καταστρέφεται μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα, από την ανάμιξη κάποιου που δεν συμμετέχει στον αγώνα (εκτός αν εφαρμόζεται ο κανόνας του σχόλιου της 9:1).

Ο ορισμός της καθαρής ευκαιρίας για τέρμα περιλαμβάνεται στη Διευκρίνιση 8.

14:2 Αν παρά την παράβαση (κάποια από αυτές της 14:1α) ο επιτιθέμενος παίκτης διατηρεί τον πλήρη έλεγχο της μπάλας και του σώματός του, δεν υπάρχει λόγος να δοθεί ρίψη 7 μέτρων, ακόμα και αν στη συνέχεια, ο παίκτης αποτυγχάνει να αξιοποιήσει την καθαρή ευκαιρία για τέρμα. Όταν ενδεχομένως πρόκειται να ληφθεί μια απόφαση για ρίψη 7 μέτρων, οι Διαιτητές πρέπει πάντα να αποφύγουν να αναμειχθούν, μέχρι να μπορέσουν να ξεκαθαρίσουν ότι η απόφαση για ρίψη 7 μέτρων είναι πραγματικά δίκαιη και απαραίτητη. Αν ο επιτιθέμενος παίκτης, παρά την αντικανονική συμπεριφορά των αντιπάλων, συνεχίζει για να πετύχει τέρμα, είναι προφανές ότι δεν υπάρχει λόγος να δοθεί ρίψη 7 μέτρων. Αντιθέτως πρέπει να δοθεί ρίψη 7 μέτρων, όταν εξ αιτίας της παράβασης, είναι φανερό ότι ο παίκτης πραγματικά έχει χάσει τη μπάλα ή τον έλεγχο του σώματος, ώστε να μην υφίσταται πλέον η καθαρή ευκαιρία για τέρμα.

14:3 Όταν καταλογίζεται ρίψη 7 μέτρων, οι Διαιτητές πρέπει να διακόψουν τον χρόνο (2.2).

Η εκτέλεση της ρίψης 7 μέτρων

14:4 Η ρίψη 7 μέτρων εκτελείται σαν απ' ευθείας ρίψη προς το τέρμα, μέσα σε 3 δευτερόλεπτα από το σφύριγμα του Διαιτητή γηπέδου (13:1 α).

14:5 Ο παίκτης που εκτελεί τη ρίψη 7 μέτρων, δεν πρέπει να ακουμπήσει ή να διασχίσει τη γραμμή των 7 μέτρων, πριν να φύγει η μπάλα από το χέρι του (13:1 α).

14:6 Η μπάλα μετά την εκτέλεση της ρίψης 7 μέτρων, δεν επιτρέπεται να ξαναπαιχτεί από τον ρίπτη ή συμπαίκτη του, μέχρι να ακουμπήσει έναν αντίπαλο ή το τέρμα (13:1α).

- 14:7 Όταν εκτελείται η ρίψη 7 μέτρων, οι συμπαίκτες του ρίπτη πρέπει να παραμείνουν έξω από τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων, μέχρι να φύγει η μπάλα από το χέρι του ρίπτη. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καταλογιστεί ελεύθερη ρίψη κατά της ομάδας που εκτελεί τη ρίψη 7 μέτρων.
- 14:8 Όταν εκτελείται η ρίψη 7 μέτρων, οι παίκτες της αντίπαλης ομάδας πρέπει να βρίσκονται έξω από τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων και τουλάχιστον 3 μέτρα μακριά από τη γραμμή των 7 μέτρων, μέχρι να φύγει η μπάλα από το χέρι του ρίπτη. Σε αντίθετη περίπτωση, θα επαναληφθεί η ρίψη 7 μέτρων, αν το αποτέλεσμα δεν είναι επιτυχία τέρματος.
- 14:9 Η ρίψη 7 μέτρων θα επαναληφθεί, αν ο τερματοφύλακας διασχίσει την γραμμή περιορισμού του τερματοφύλακα ή γραμμή των 4 μέτρων (1:7, 5:12) πριν φύγει η μπάλα από το χέρι του ρίπτη, εκτός αν ήδη επιτεύχθηκε τέρμα.
- 14:10 Δεν επιτρέπεται πλέον να αλλάξει ο τερματοφύλακας, αν ήδη ο ρίπτης στέκεται στο σωστό σημείο με τη μπάλα στο χέρι και είναι έτοιμος να εκτελέσει τη ρίψη 7 μέτρων. Σε αυτή την περίπτωση, κάθε προσπάθεια για να γίνει η αλλαγή θα τιμωρηθεί σαν αντιαθλητική συμπεριφορά (8:4, 16:1δ, 16:3γ)

Άρθρο 15   Γενικές οδηγίες για την εκτέλεση των ρίψεων (Εναρκτήρια Ρίψη, Πλάγια Ρίψη, Ρίψη Τερματοφύλακα, Ελεύθερη Ρίψη, Ρίψη 7 μ.)

- 15:1 Η μπάλα πρέπει να βρίσκεται στα χέρια του ρίπτη, πριν εκτελεστεί η ρίψη. Όλοι οι παίκτες πρέπει να τοποθετηθούν στις θέσεις που επιβάλλονται, για αυτή τη ρίψη. Οι παίκτες πρέπει να παραμείνουν στις κανονικές τους θέσεις, μέχρι να φύγει η μπάλα από το χέρι του ρίπτη, εκτός από την εκτέλεση εναρκτήριας ρίψης (10:3 δεύτερη παράγραφος).
- Η αρχική αντικανονική θέση πρέπει να διορθωθεί. (13:8 2η παράγραφος και 15:7).
- 15:2 Εκτός από την περίπτωση της ρίψης τερματοφύλακα, ο ρίπτης πρέπει να έχει ένα μέρος του ποδιού σταθερά σε επαφή με το έδαφος, όταν εκτελείται η ρίψη (13:1α). Το άλλο πόδι μπορεί επανειλημμένα να σηκώνεται και να πατά στο δάπεδο.
- 15:3 Ο Διαιτητής πρέπει να σφυρίξει για την επανέναρξη:
- α. πάντα στην περίπτωση εναρκτήριας ρίψης (10:3) ή ρίψης 7 μέτρων (14:4)
- β. στην περίπτωση πλάγιας ρίψης, ρίψης τερματοφύλακα ή ελεύθερης ρίψης:
- για την επανέναρξη μετά από διακοπή του χρόνου
  - για την επανέναρξη με ελεύθερη ρίψη σύμφωνα με το άρθρο 13:4
  - όταν υπάρχει καθυστέρηση στην εκτέλεση
  - μετά από διόρθωση των θέσεων των παικτών
  - μετά από προφορική προειδοποίηση ή παρατήρηση
- μετά το σφύριγμα, ο ρίπτης πρέπει να παίξει τη μπάλα μέσα σε τρία δευτερόλεπτα (13:1α)
- 15:4 Η ρίψη θεωρείται ότι εκτελέσθηκε, μόλις η μπάλα φύγει από το χέρι του ρίπτη (δείτε όμως την 12:2).
- Η μπάλα δεν πρέπει να δίνεται χέρι με χέρι στον συμπαίκτη ή να την ακουμπά συμπαίκτης του ρίπτη, όταν εκτελείται η ρίψη (13:1α).
- 15:5 Ο ρίπτης δεν επιτρέπεται να ακουμπήσει πάλι τη μπάλα, πριν η μπάλα ακουμπήσει άλλον παίκτη ή τα δοκάρια (13:1α).
- 15:6 Από όλες τις ρίψεις σημειώνεται απ' ευθείας τέρμα (12:2 εκτός από την περίπτωση της ρίψης τερματοφύλακα, όπου δεν είναι δυνατόν να πετύχει τέρμα σε βάρος του)

15:7 Κατά την εκτέλεση πλάγιας ρίψης, εναρκτήριας ρίψης, ελεύθερης ρίψης, οι Διαιτητές δεν πρέπει να διορθώνουν την αντικανονική θέση των αμυνομένων παικτών, αν οι επιτιθέμενοι παίκτες εκτελώντας αμέσως τη ρίψη, δεν βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Οι θέσεις θα διορθωθούν μόνο αν βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (15:3β).

Αν παρά τις αντικανονικές θέσεις των αμυνομένων παικτών, ο Διαιτητής σφύριξε για να εκτελεσθεί η ρίψη, τότε οι παίκτες αυτοί έχουν το δικαίωμα να παρέμβουν κανονικά στον αγώνα.

Ο παίκτης τιμωρείται με παρατήρηση αν με το να στέκεται πολύ κοντά ή με άλλες παραβάσεις, καθυστερεί ή παρεμποδίζει την εκτέλεση ρίψης των αντιπάλων. Αν το επαναλάβει, τιμωρείται με δίλεπτο αποκλεισμό, (16:1γ και 16:3στ).

Άρθρο 16 Οι ποινές

Παρατήρηση

16:1 Η παρατήρηση **μπορεί** να δοθεί για:

α. σφάλματα και παρόμοιες παραβάσεις κατά του αντιπάλου (5:5 και 8:2), οι οποίες δεν περιέχονται στην κατηγορία της προοδευτικής τιμωρίας, της 8:3

Η παρατήρηση **θα δοθεί** για:

β. σφάλματα που τιμωρούνται προοδευτικά (8:3)

γ. παραβάσεις κατά την εκτέλεση μιας από τις ρίψεις από τους αντιπάλους (15:7)

δ. αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη ή συνοδού (8:4)

Σχόλιο: Σε κάθε παίκτη δεν μπορεί να δοθούν περισσότερες από 1 παρατηρήσεις και στην ίδια ομάδα δεν μπορεί να δοθούν περισσότερες από 3 παρατηρήσεις.

Ο παίκτης που ήδη έχει δεχτεί δίλεπτο αποκλεισμό, δεν μπορεί στη συνέχεια να δεχτεί παρατήρηση.

Στους συνοδούς της ομάδας δεν μπορεί να δοθούν, συνολικά, περισσότερες από 1 παρατηρήσεις.

16:2 Ο Διαιτητής δείχνει την παρατήρηση στον υπαίτιο παίκτη ή συνοδό και τους κριτές, υψώνοντας την κίτρινη κάρτα (σήμα 13, η κίτρινη κάρτα έχει διαστάσεις περίπου 9 x 12 εκατοστά)

Δίλεπτος αποκλεισμός

16:3 Ο δίλεπτος αποκλεισμός θα δοθεί:

α. για λανθασμένη αλλαγή ή αντικανονική είσοδο στο γήπεδο (4:5-6)

β. για επαναλαμβανόμενα σφάλματα, που τιμωρούνται προοδευτικά (8:3)

γ. για επαναλαμβανόμενη αντιαθλητική συμπεριφορά από παίκτη μέσα ή έξω από το γήπεδο (8:4)

δ. για δεύτερη περίπτωση αντιαθλητικής συμπεριφοράς οποιουδήποτε συνοδού, αφού ήδη ένας από αυτούς έχει δεχτεί παρατήρηση, σύμφωνα με την 16:1δ (8:4)

ε. για μη τοποθέτηση ή ρίξιμο της μπάλας στο δάπεδο, μετά από απόφαση εναντίον της ομάδας που κατέχει τη μπάλα (13:5)

στ. για επαναλαμβανόμενες παραβάσεις όταν οι αντίπαλοι εκτελούν μια από τις ρίψεις (15:7)

ζ. σαν επίπτωση σε αποβολή παίκτη ή συνοδού κατά τη διάρκεια του αγώνα (16:8 δεύτερη παράγραφος)

η. για αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη πριν ξαναρχίσει ο αγώνας, ο οποίος μόλις έχει δεχτεί δίλεπτο αποκλεισμό (16:12)

Σχόλιο: Παρά τις υποδείξεις στις β,γ και δ, ότι ο δίλεπτος αποκλεισμός γενικά προορίζεται για περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων ή αντιαθλητικής συμπεριφοράς, οι Διαιτητές έχουν το δικαίωμα να προσδιορίσουν, ότι η συγκεκριμένη παράβαση δικαιολογεί έναν άμεσο δίλεπτο αποκλεισμό, ακόμα και αν ο παίκτης δεν έχει δεχτεί προηγουμένως παρατήρηση ή η ομάδα δεν έχει ακόμα συνολικά τρεις παρατηρήσεις. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να δοθεί αποκλεισμός στον συνοδό, ακόμα και αν οι συνοδοί αυτής της ομάδας δεν έχουν δεχτεί προηγουμένως παρατήρηση. Στους συνοδούς της ομάδας δεν μπορεί να δοθούν, συνολικά, περισσότεροι από 1 δίλεπτοι αποκλεισμοί.

Όταν δίνεται δίλεπτος αποκλεισμός σε συνοδό, σύμφωνα με την 16:3δ, ο συνοδός επιτρέπεται να παραμείνει στην περιοχή των αναπληρωματικών και να εκτελεί τα καθήκοντά του, η δύναμη όμως της ομάδας στο γήπεδο, μειώνεται για δύο λεπτά.

16:4 Αφού διακόψει τον χρόνο, ο Διαιτητής θα δείξει καθαρά τον αποκλεισμό στον υπαίτιο παίκτη και τους κριτές, με το καθορισμένο σήμα, υψωμένος ο βραχίονας με τεντωμένα δύο δάκτυλα (σήμα 14).

16:5 Ο αποκλεισμός ισχύει πάντα για δύο λεπτά του αγώνα. Ο τρίτος αποκλεισμός για τον ίδιο παίκτη οδηγεί σε αποβολή (16:6ζ).

Ο αποκλεισμένος παίκτης δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει στον αγώνα κατά τη διάρκεια του χρόνου αποκλεισμού του και η ομάδα δεν επιτρέπεται να τον αντικαταστήσει στο γήπεδο.

Η περίοδος του αποκλεισμού αρχίζει με το σφύριγμα για την επανάληψη του αγώνα.

Ο δίλεπτος αποκλεισμός μεταφέρεται στο δεύτερο ημίχρονο, αν δεν έχει ολοκληρωθεί με το τέλος του πρώτου ημιχρόνου. Το ίδιο εφαρμόζεται από τον κανονικό αγώνα στην παράταση και κατά τη διάρκεια της παράτασης.

Αποβολή

16:6 Η **αποβολή** θα δοθεί:

α. αν παίκτης, που δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής, μπει στο γήπεδο (4:3)

β. για την τρίτη (ή την επόμενη) περίπτωση αντιαθλητικής συμπεριφοράς από οποιονδήποτε από τους συνοδούς, αφού ένας από αυτούς έχει προηγουμένως δεχτεί δίλεπτο αποκλεισμό, σύμφωνα με την 16:3δ (8:4)

γ. για σφάλματα που βάζουν σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα του αντιπάλου (8:5)

δ. για σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη ή συνοδού, μέσα ή έξω από το γήπεδο (8:6)

ε. για βιαιοπραγία παίκτη εκτός αγώνα πχ πριν την έναρξη του αγώνα ή κατά τη διάρκεια του διαλείμματος (8:7, 16:1 β,δ)

στ. για βιαιοπραγία συνοδού (8:7)

ζ. για τρίτο δίλεπτο αποκλεισμό στον ίδιο παίκτη (16:5)

η. για επαναλαμβανόμενη αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη ή συνοδού, κατά τη διάρκεια του διαλείμματος (16:13 δ)

16:7 Αφού οι Διαιτητές διακόψουν τον χρόνο, θα δείξουν καθαρά την αποβολή στον υπαίτιο παίκτη ή συνοδό και τους κριτές, υψώνοντας την κόκκινη κάρτα (σήμα 13, η κόκκινη κάρτα έχει διαστάσεις περίπου 9 x 12 εκατοστά).

16:8 Η αποβολή παίκτη ή συνοδού ισχύει πάντα για τον υπολειπόμενο χρόνο του αγώνα. Ο παίκτης ή ο συνοδός πρέπει να αποχωρήσει αμέσως από το γήπεδο και την περιοχή των αναπληρωματικών. Ο παίκτης ή ο συνοδός μετά την αποχώρησή του δεν επιτρέπεται να έχει οποιοδήποτε είδους επαφή με την ομάδα.

Η αποβολή παίκτη ή συνοδού κατά τη διάρκεια του αγώνα, μέσα ή έξω από το γήπεδο, συνοδεύεται πάντα από δίλεπτο αποκλεισμό για την ομάδα. Αυτό σημαίνει ότι η δύναμη της ομάδας στο γήπεδο μειώνεται κατά έναν παίκτη (16:3 ζ). Η μείωση όμως στο γήπεδο μπορεί να διαρκέσει για τέσσερα λεπτά, αν ο παίκτης αποβλήθηκε σύμφωνα με τις περιπτώσεις της 16:12.

Η αποβολή μειώνει τον αριθμό των παικτών ή συνοδών, που είναι διαθέσιμοι στην ομάδα (εκτός της 16:13β). Η ομάδα όμως επιτρέπεται να αυξήσει τον αριθμό των παικτών στο γήπεδο, μετά τη λήξη του δίλεπτου αποκλεισμού.

Η αποβολή εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, μόνο για το υπόλοιπο του αγώνα, στον οποίο δίνεται. Θεωρείται σαν απόφαση των Διαιτητών, που βασίζεται στις παρατηρήσεις των γεγονότων. Δεν πρέπει να υπάρξουν μετά τον αγώνα άλλες συνέπειες για μια αποβολή, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αποβολών, που οφείλονται σε βιαιοπραγία (16:6ε-στ) ή όταν η σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά παίκτη ή συνοδού περιλαμβάνεται στην κατηγορία α' ή δ' της διευκρίνισης 6. Τέτοιες αποβολές θα εξηγούνται στο φύλλο αγώνα (17:11).

Αποβολή χωρίς αντικατάσταση

16:9 Η αποβολή χωρίς αντικατάσταση θα δοθεί:

όταν ο παίκτης είναι υπαίτιος βιαιοπραγίας (όπως ορίζεται στην 8:7) κατά τη διάρκεια του αγώνα (16:13 πρώτη παράγραφος και 2:6) μέσα ή έξω από το γήπεδο.

16:10 Αφού οι Διαιτητές διακόψουν τον χρόνο, θα δείξουν την αποβολή χωρίς αντικατάσταση στον υπαίτιο παίκτη και τους κριτές, με το καθορισμένο σήμα, ο Διαιτητής σταυρώνει τους βραχίονες του πάνω από το κεφάλι του (σήμα 15).

16:11 Η αποβολή ισχύει για ολόκληρο τον υπολειπόμενο χρόνο του αγώνα και η ομάδα πρέπει να συνεχίσει με έναν παίκτη λιγότερο στο γήπεδο.

Ο παίκτης που αποβλήθηκε δεν πρέπει να αντικατασταθεί και πρέπει να αποχωρήσει αμέσως από το γήπεδο και την περιοχή των αναπληρωματικών. Ο παίκτης μετά την αποχώρησή του δεν επιτρέπεται να έχει οποιοδήποτε είδος επαφής με την ομάδα.

Η αποβολή χωρίς αντικατάσταση πρέπει να αιτιολογηθεί από τους Διαιτητές στο φύλλο αγώνα (17:11).

Περισσότερες από μια παραβάσεις στην ίδια φάση

16:12 Αν παίκτης ή συνοδός είναι υπαίτιος για περισσότερες από μια ταυτόχρονες ή συνεχόμενες παραβάσεις, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας και αυτές οι παραβάσεις δικαιολογούν διαφορετικές ποινές, τότε κατ' αρχήν, θα δοθεί μόνο η βαρύτερη από αυτές τις ποινές. Αυτή η περίπτωση εφαρμόζεται πάντα, όταν μια από τις παραβάσεις είναι η βιαιοπραγία.

Υπάρχουν όμως οι παρακάτω ειδικές εξαιρέσεις, όπου σε όλες τις περιπτώσεις η ομάδα θα παίξει με μειωμένη δύναμη στο γήπεδο, για 4 λεπτά:

α. αν ο παίκτης που μόλις του δόθηκε δίλεπτος αποκλεισμός, γίνει υπαίτιος αντιαθλητικής συμπεριφοράς, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας, τότε θα του δοθεί ένας επιπλέον δίλεπτος αποκλεισμός (16:3η) (αν ο επιπλέον δίλεπτος αποκλεισμός, είναι ο τρίτος για τον παίκτη, τότε ο παίκτης αποβάλλεται)

β. αν ο παίκτης που μόλις του δόθηκε αποβολή (απ' ευθείας ή εξ αιτίας τρίτου δίλεπτου αποκλεισμού), γίνει υπαίτιος αντιαθλητικής συμπεριφοράς, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας, τότε δίνεται στην ομάδα επί πλέον ποινή, ώστε η μείωση των παικτών να διαρκέσει 4 λεπτά

γ. αν ο παίκτης που μόλις του δόθηκε δίλεπτος αποκλεισμός, γίνει υπαίτιος σοβαρής αντιαθλητικής συμπεριφοράς, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας, τότε ο παίκτης, επί πλέον, αποβάλλεται (16:6δ). Ο συνδυασμός αυτών των ποινών οδηγεί σε μείωση 4 λεπτών (16:8 2η παράγραφος)

δ. αν ο παίκτης που μόλις του δόθηκε αποβολή (απ' ευθείας ή εξ αιτίας τρίτου δίλεπτου αποκλεισμού), γίνει υπαίτιος σοβαρής αντιαθλητικής συμπεριφοράς, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας, τότε δίνεται στην ομάδα επί πλέον ποινή, ώστε η μείωση των παικτών να διαρκέσει 4 λεπτά

Παραβάσεις εκτός αγώνα

16:13 Οι περιπτώσεις που περιγράφονται στα άρθρα 16:1, 16:3, 16:6 και 16:9, αφορούν γενικά παραβάσεις κατά τη διάρκεια του αγώνα. Για τον σκοπό αυτών των άρθρων η "διάρκεια του αγώνα" περιλαμβάνει τις παρατάσεις και τις διακοπές του χρόνου, αλλά όχι τα διαλείμματα μεταξύ των ημιχρόνων (2:8)

Η αντιαθλητική συμπεριφορά, η σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά ή η βιαιοπραγία παίκτη ή συνοδού, που εκδηλώνονται στον περιβάλλοντα χώρο του γηπέδου, αλλά εκτός αγώνα, τιμωρούνται ως εξής:

Πριν τον αγώνα:

α. θα δοθεί παρατήρηση σε περίπτωση αντιαθλητικής συμπεριφοράς (16:1δ)

β. θα δοθεί αποβολή σε περίπτωση σοβαρής αντιαθλητικής συμπεριφοράς ή βιαιοπραγίας (16:6δ-στ), η ομάδα όμως επιτρέπεται να ξεκινήσει με 12 παίκτες και 4 συνοδούς

Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος:

γ. θα δοθεί παρατήρηση σε περίπτωση αντιαθλητικής συμπεριφοράς (16:1δ)

δ. θα δοθεί αποβολή σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης αντιαθλητικής συμπεριφοράς, σοβαρής αντιαθλητικής συμπεριφοράς ή βιαιοπραγίας (16:6β,δ-στ,η) Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης αντιαθλητικής συμπεριφοράς, παραβλέπονται οι κανόνες της 16:3 γ-δ, που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια του αγώνα

Μετά την αποβολή που δόθηκε κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, η ομάδα επιτρέπεται να συνεχίσει τον αγώνα, με τον ίδιο αριθμό παικτών που είχε αμέσως πριν το διάλειμμα

Μετά τον αγώνα:

ε. με έκθεση.

Άρθρο 17   Οι Διαιτητές

- 17:1 Κάθε αγώνας διευθύνεται από δύο Διαιτητές με τις ίδιες αρμοδιότητες. Βοηθούνται από έναν χρονομέτρη και έναν σημειωτή.
- 17:2 Οι Διαιτητές επιβλέπουν τη συμπεριφορά των παικτών, από τη στιγμή που θα φθάσουν στον περιβάλλοντα χώρο του γηπέδου και μέχρι να αναχωρήσουν.
- 17:3 Οι Διαιτητές είναι υπεύθυνοι να επιθεωρήσουν τον αγωνιστικό χώρο, τα τέρματα και τις μπάλες, πριν την έναρξη του αγώνα. Αποφασίζουν ποιες μπάλες θα χρησιμοποιηθούν (3:1).
- Οι Διαιτητές επίσης επιβάλλουν την παρουσία και των δύο ομάδων με κανονικές στολές. Ελέγχουν το φύλλο αγώνα και τον εξοπλισμό των παικτών. Εξασφαλίζουν ότι ο αριθμός των παικτών και συνοδών, στην περιοχή των αναπληρωματικών, είναι μέσα στα όρια και ελέγχουν την παρουσία και ταυτότητα του υπεύθυνου συνοδού της κάθε ομάδας. Κάθε παρατυπία πρέπει να διορθωθεί (4:1-2 και 4:7-9).
- 17:4 Η ρίψη του νομίσματος αναλαμβάνεται από έναν από τους Διαιτητές, με την παρουσία του άλλου Διαιτητή και των δύο αρχηγών των ομάδων (10:1).
- 17:5 Στην έναρξη του αγώνα ο ένας από τους Διαιτητές παίρνει θέση σαν Διαιτητής γηπέδου, πίσω από την ομάδα που εκτελεί την εναρκτήρια ρίψη.
- Ο Διαιτητής γηπέδου ξεκινάει τον αγώνα με σφύριγμα για την εναρκτήρια ρίψη (10:3).
- Όταν η άλλη ομάδα κερδίσει, στη συνέχεια, την κατοχή της μπάλας, ο Διαιτητής αυτός παίρνει θέση στην εξωτερική γραμμή τέρματος, της ομάδας που είναι τώρα αμυνόμενη.
- Ο άλλος Διαιτητής αρχίζει σαν Διαιτητής γραμμής, στην εξωτερική γραμμή τέρματος της αρχικά αμυνόμενης ομάδας. Γίνεται Διαιτητής γηπέδου, όταν αυτή η ομάδα κερδίσει την κατοχή της μπάλας.
- Οι Διαιτητές πρέπει να αλλάζουν συχνά τέρματα μεταξύ τους, κατά τη διάρκεια του αγώνα.
- 17:6 Κατ' αρχήν ολόκληρος ο αγώνας διευθύνεται από τους ίδιους Διαιτητές.
- Είναι υπεύθυνοι να εξασφαλίσουν ότι ο αγώνας παίζεται σύμφωνα με τους κανονισμούς και πρέπει να τιμωρούν κάθε παράβαση (εκτός των 13:2 και 14:2)
- Αν ο ένας από τους Διαιτητές είναι αδύνατο να τελειώσει τον αγώνα, ο άλλος Διαιτητής συνεχίζει τον αγώνα μόνος του.

- 17:7 Αν και οι δύο Διαιτητές σημειώσουν μια παράβαση και συμφωνούν για το ποια ομάδα θα τιμωρηθεί, αλλά έχουν διαφορετική άποψη για τη βαρύτητα της ποινής, τότε θα επιβληθεί η βαρύτερη από τις δύο ποινές.
- 17:8 Αν και οι δύο Διαιτητές σημειώσουν μια παράβαση ή η μπάλα βγήκε από το γήπεδο και οι δύο Διαιτητές έχουν διαφορετική άποψη για το ποια ομάδα θα έχει την κατοχή της μπάλας, τότε θα εφαρμοστεί η κοινή απόφαση που θα προκύψει μετά από σύσκεψη τους. Αν δεν κατορθώσουν να πάρουν κοινή απόφαση, τότε θα επικρατήσει η γνώμη του Διαιτητή γηπέδου.
- Η διακοπή του χρόνου είναι υποχρεωτική. Μετά τη σύσκεψη, οι Διαιτητές θα δείξουν ένα σαφές σήμα και ο αγώνας θα ξαναρχίσει με σφύριγμα.
- 17:9 Και οι δύο Διαιτητές είναι υπεύθυνοι για την καταμέτρηση του αποτελέσματος. Σημειώνουν επίσης τις παρατηρήσεις, αποκλεισμούς, αποβολές και αποβολές χωρίς αντικατάσταση.
- 17:10 Και οι δύο Διαιτητές είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο του χρόνου. Αν υπάρχει αμφιβολία σχετικά με την ακρίβεια της χρονομέτρησης, θα πάρουν μια κοινή απόφαση (2:3).
- 17:11 Οι Διαιτητές είναι υπεύθυνοι να εξασφαλίσουν, μετά τον αγώνα, ότι συμπληρώθηκε σωστά το φύλλο αγώνα. Αποβολές χωρίς αντικατάσταση (16:11) και αποβολές για τις περιπτώσεις που σημειώνονται στην 4η παράγραφο της 16:8, πρέπει να αιτιολογούνται στις παρατηρήσεις του φύλλου αγώνα.
- 17:12 Οι αποφάσεις που ελήφθησαν από τους Διαιτητές με βάση τις παρατηρήσεις των γεγονότων ή την κρίση τους, είναι οριστικές.
- Ενστάσεις μπορεί να υποβάλλονται μόνο κατά αποφάσεων, που ελήφθησαν κατά παράβαση των κανονισμών.
- Κατά τη διάρκεια του αγώνα μόνο οι αντίστοιχοι υπεύθυνοι συνοδοί των ομάδων, δικαιούνται να απευθύνονται στους Διαιτητές.
- 17:13 Οι Διαιτητές έχουν το δικαίωμα να διακόπτουν προσωρινά είτε οριστικά τον αγώνα.
- Πριν ληφθεί η απόφαση για οριστική διακοπή, πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεχιστεί ο αγώνας,
- 17:14 Η μαύρη στολή προορίζεται, κυρίως, για τους Διαιτητές.

Άρθρο 18 Ο χρονομέτρης και ο Σημειωτής

19:1 Κατ' αρχήν ο χρονομέτρης είναι κυρίως υπεύθυνος για τον χρόνο, τις διακοπές του χρόνου και τον χρόνο των αποκλεισμένων παικτών.

Ομοίως ο σημειωτής είναι κυρίως υπεύθυνος για τον κατάλογο των παικτών, το φύλλο αγώνα, την είσοδο των παικτών που φθάνουν μετά την έναρξη του αγώνα και την είσοδο των παικτών που δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν.

Άλλα καθήκοντα όπως ο έλεγχος του αριθμού των παικτών και των συνοδών στην περιοχή των αναπληρωματικών, η είσοδος και έξοδος των παικτών που κάνουν αλλαγή, θεωρούνται κοινά καθήκοντα.

Γενικά μόνο ο χρονομέτρης διακόπτει τον αγώνα, όταν είναι απαραίτητο.

Οι κατάλληλες διαδικασίες για την παρέμβαση των κριτών, όταν εκπληρώνουν τις πιο πάνω υποχρεώσεις τους, αναφέρονται στη Διευκρίνιση 9.

18:2 Αν δεν υπάρχει εντοιχισμένος πίνακας με χρονόμετρο, τότε ο χρονομέτρης πρέπει να ενημερώνει τον υπεύθυνο συνοδό της κάθε ομάδας, σχετικά με τον χρόνο που παίχτηκε ή πόσος χρόνος απομένει, ειδικά μετά από διακοπές του χρόνου.

Αν δεν υπάρχει εντοιχισμένο χρονόμετρο με αυτόματο σήμα, ο χρονομέτρης αναλαμβάνει την υποχρέωση να δώσει το σήμα λήξης στο ημίχρονο και στο τέλος του αγώνα (2:3)

Αν ο εντοιχισμένος πίνακας δεν έχει τη δυνατότητα να εμφανίζει και τον χρόνο αποκλεισμού (τουλάχιστον τρεις για κάθε ομάδα) ο χρονομέτρης εμφανίζει μια κάρτα πάνω στο τραπέζι του χρονομέτρη, δείχνοντας τον χρόνο λήξης του κάθε αποκλεισμού, μαζί με τον αριθμό φανέλας του παίκτη.

Τα Σήματα

Τα σήματα

Όταν καταλογίζεται ελεύθερη ρίψη ή πλάγια ρίψη, οι Διαιτητές πρέπει να δείξουν αμέσως την κατεύθυνση της ρίψης (σήματα 7 ή 9)

Μετά από αυτό, για να υποδειχτεί μια προσωπική ποινή, πρέπει να δειχτεί υποχρεωτικά το κατάλληλο σήμα (σήματα 13-15).

Επίσης αν φαίνεται ότι θα ήταν χρήσιμο να εξηγηθεί η αιτία για την ελεύθερη ρίψη ή τη ρίψη 7 μέτρων, τότε θα μπορούσε να δειχτεί για ενημέρωση, το αντίστοιχο από τα σήματα 1-6 και 11 (Το σήμα 11 όμως πρέπει πάντα να δείχνεται σε τέτοιες περιπτώσεις, όταν αποφασίστηκε ελεύθερη ρίψη εξ αιτίας παθητικού παιχνιδιού, χωρίς να προηγηθεί το σήμα 18).

Τα σήματα 12, 16 και 17 εφαρμόζονται υποχρεωτικά στις αντίστοιχες περιπτώσεις.

Τα σήματα 8, 10 και 18 χρησιμοποιούνται όταν θεωρείται απαραίτητο από τους Διαιτητές.

Πίνακας των σημάτων:

- 1 Είσοδος στην περιοχή τέρματος
- 2 Λανθασμένος χειρισμός
- 3 Πάρα πολλά βήματα ή κράτημα της μπάλας πάνω από 3"
- 4 Παρεμπόδιση, κράτημα ή σπρώξιμο
- 5 Κτύπημα
- 6 Επιθετικό σφάλμα
- 7 Κατεύθυνση της πλάγιας ρίψης
- 8 Ρίψη τερματοφύλακα
- 9 Κατεύθυνση της ελεύθερης ρίψης
- 10 Να κρατηθεί η απόσταση των 3 μέτρων
- 11 Παθητικό παιχνίδι
- 12 Τέρμα
- 13 Παρατήρηση (κίτρινη κάρτα), Αποβολή (κόκκινη κάρτα)
- 14 Αποκλεισμός 2 λεπτών
- 15 Αποβολή χωρίς αντικατάσταση
- 16 Διακοπή του χρόνου
- 17 Άδεια για δύο πρόσωπα (που δικαιούνται συμμετοχής) να μπουν στο γήπεδο σε μια διακοπή του χρόνου
- 18 Προειδοποιητικό σήμα παθητικού παιχνιδιού

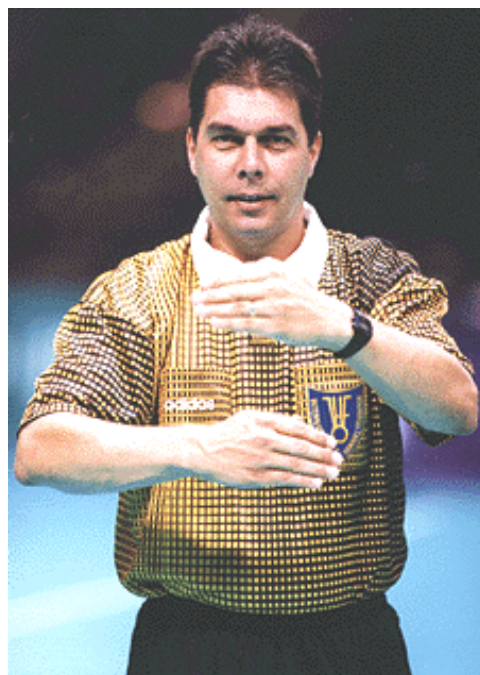
1. Είσοδος στην περιοχή τέρματος

2. Λανθασμένος χειρισμός

3. Πάρα πολλά βήματα ή κράτημα της μπάλας πάνω από 3''

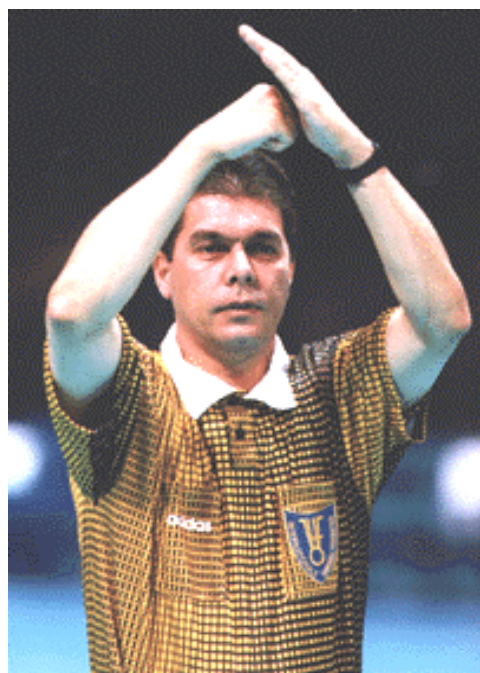
4. Παρεμπόδιση, κράτημα ή σπρώξιμο

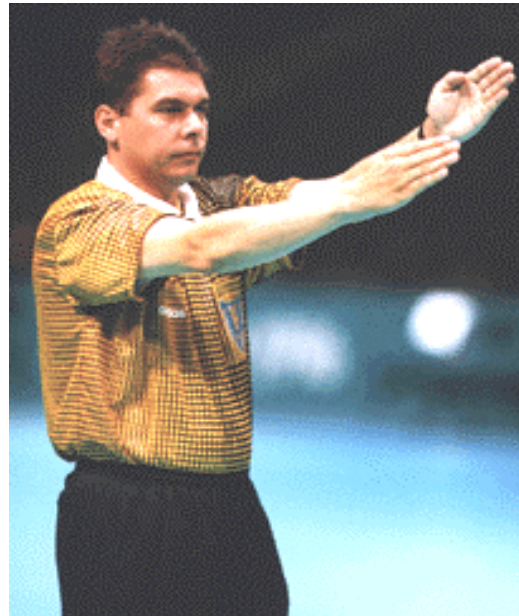
5. Κτύπημα

6. Επιθετικό σφάλμα

7. Κατεύθυνση της πλάγιας ρίψης

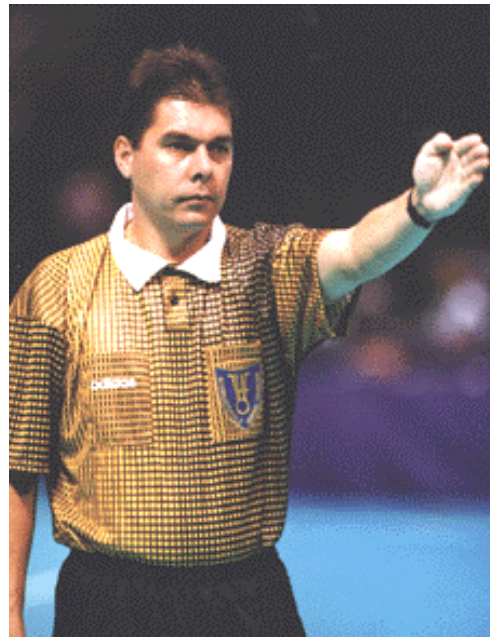

8. Ρίψη τερματοφύλακα

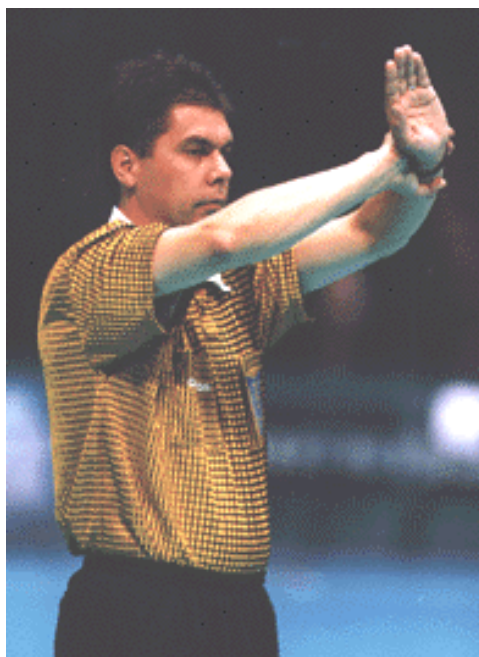
9. Ελεύθερη ρίψη (κατεύθυνση)

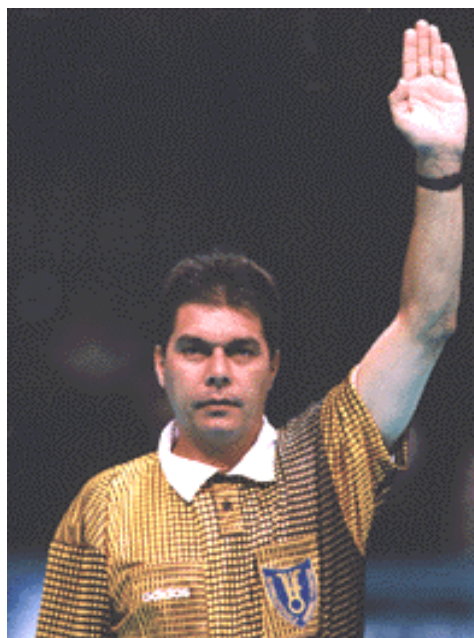
10. Να κρατηθεί η απόσταση των τριών μέτρων

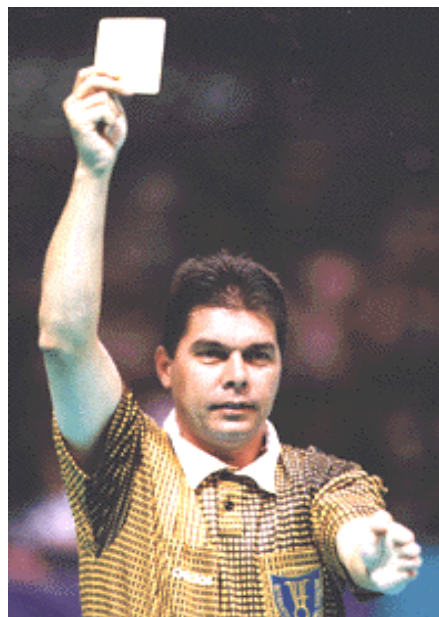
11. Παθητικό παιχνίδι

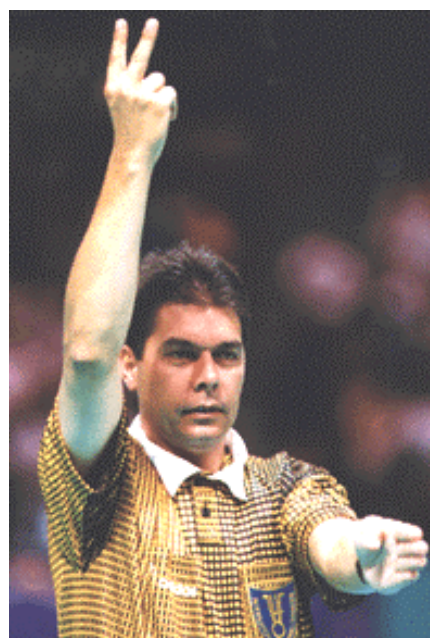
12. Επιτυχία τέρματος

13. Παρατήρηση (κίτρινη)
Αποβολή (κόκκινη)

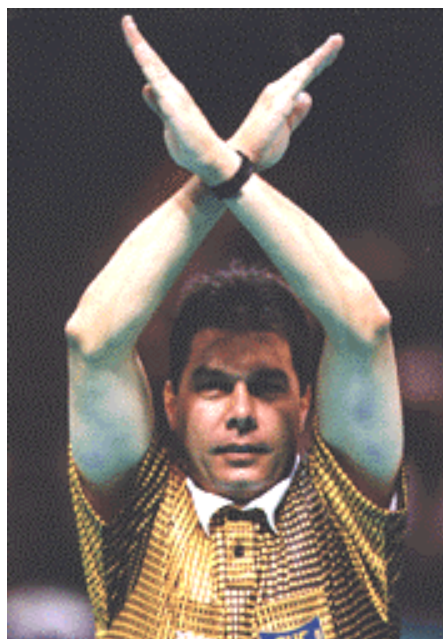

14. Δίλεπτος αποκλεισμός

15. Αποβολή χωρίς αντικατάσταση

16. Διακοπή του χρόνου

17. Άδεια σε δύο άτομα, που δικαιούνται συμμετοχής, να μπουν στο γήπεδο σε μια διακοπή του χρόνου

18. Προειδοποιητικό σήμα παθητικού παιχνιδιού

Διευκρινίσεις του Κανονισμού

1. Εκτέλεση ελεύθερης ρίψης μετά το σήμα λήξης (2.4-6)

Σε πολλές περιπτώσεις η ομάδα που έχει την ευκαιρία να εκτελέσει ελεύθερη ρίψη, αφού έχει λήξει ο χρόνος του αγώνα, δεν ενδιαφέρεται στην πραγματικότητα να προσπαθήσει να επιτύχει τέρμα, επειδή η διαφορά στο αποτέλεσμα του αγώνα είναι ήδη σαφής ή η θέση της εκτέλεσης είναι πολύ μακριά, από το τέρμα των αντιπάλων. Αν και ο κανονισμός, τεχνικά, απαιτεί να εκτελεστεί η ελεύθερη ρίψη, οι Διαιτητές θα έχουν αποφασίσει σωστά αν θεωρήσουν ότι εκτελέστηκε κανονικά η ελεύθερη ρίψη, όταν ο παίκτης που βρίσκεται περίπου στη σωστή θέση, αφήσει απλά τη μπάλα να πέσει ή την παραδώσει στους Διαιτητές.

Στις περιπτώσεις όπου είναι φανερό ότι η ομάδα θέλει να προσπαθήσει να πετύχει τέρμα, οι Διαιτητές πρέπει να προσπαθήσουν να εξισορροπήσουν μεταξύ του να επιτρέψουν αυτήν την ευκαιρία (ακόμα και αν είναι πολύ μικρή) και του να βεβαιωθούν ότι δεν θα χειροτερέψει η κατάσταση, με σπατάλη χρόνου και απογοητευτικό θέατρο. Αυτό σημαίνει ότι οι Διαιτητές θα τοποθετήσουν τους παίκτες και των δύο ομάδων σε κανονικές θέσεις γρήγορα και με ακρίβεια, ώστε να εκτελεστεί η ελεύθερη ρίψη χωρίς καθυστέρηση. Οι παίκτες της ομάδας που εκτελεί τη ρίψη, πρέπει προειδοποιηθούν και να παρακολουθούνται ώστε μόνο ένας παίκτης να κρατάει τη μπάλα. Αν κάποιοι παίκτες θέλουν να βγουν από το γήπεδο για να αντικατασταθούν, πρέπει να το κάνουν με δική τους ευθύνη. Οι Διαιτητές δεν είναι υποχρεωμένοι να περιμένουν μέχρι να πάρουν οι αντικαταστάτες τις κανονικές τους θέσεις, για να δώσουν το σήμα εκτέλεσης.

Οι Διαιτητές πρέπει να είναι σε ετοιμότητα, για αξιόποινες παραβάσεις των δύο ομάδων. Η επίμονη κατάχρηση από τους αμυνόμενους, πρέπει να τιμωρηθεί (15:7, 16:1γ, 16:3στ). Επί πλέον οι επιτιθέμενοι παίκτες συχνά παραβιάζουν τους κανονισμούς, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης, για παράδειγμα ένας ή περισσότεροι παίκτες διασχίζουν τη γραμμή ελευθέρων ρίψεων, μετά το σφύριγμα αλλά πριν τη ρίψη (13:8 3η παράγραφος) ή ο ρίπτης στην πραγματικότητα κινείται ή πηδάει κατά τη ρίψη (15:2). Είναι πολύ σημαντικό να μην επιτρέπεται να σημειώνονται τέρματα, αντικανονικά.

2. Διακοπή του χρόνου (2:8)

Εκτός από τις περιπτώσεις που σημειώνονται στο άρθρο 2:8, όπου η διακοπή του χρόνου είναι υποχρεωτική, οι Διαιτητές αναμένεται να κρίνουν αν είναι απαραίτητο να διακοπεί ο χρόνος και σε άλλες περιπτώσεις. Μερικές τυπικές περιπτώσεις όπου η διακοπή του χρόνου δεν είναι υποχρεωτική, παρ' όλα αυτά υπάρχει η τάση να διακόπτεται σε κανονικές συνθήκες:

- α. υπάρχουν εξωτερικές επιδράσεις, για παράδειγμα το γήπεδο πρέπει να σκουπιστεί
- β. ένας παίκτης φαίνεται τραυματισμένος
- γ. η ομάδα καθαρά σπαταλάει χρόνο, για παράδειγμα καθυστερεί την εκτέλεση μιας ρίψης ή ο παίκτης ρίχνει την μπάλα μακριά ή δεν την αφήνει
- δ. όταν η μπάλα αφού ακουμπήσει την οροφή ή ένα αντικείμενο τοποθετημένο πάνω από το γήπεδο (13:4γ), εξοστρακίζεται τόσο μακριά από το σημείο που θα εκτελεστεί η ρίψη, προκαλώντας μια ασυνήθιστη καθυστέρηση.

Όταν οι Διαιτητές αποφασίσουν ότι είναι απαραίτητη η διακοπή του χρόνου, σε αυτές αλλά και σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει πρώτα να λάβουν υπ' όψιν τους, αν η διακοπή του αγώνα χωρίς διακοπή του χρόνου, θα έβαζε άδικα μια από τις ομάδες σε μειονεκτική θέση. Για παράδειγμα αν η μια ομάδα προηγείται με μεγάλη διαφορά στο αποτέλεσμα, τότε δεν θα ήταν απαραίτητο να διακοπεί ο χρόνος, κατά τη διάρκεια μιας σύντομης διακοπής, για να σκουπιστεί το γήπεδο. Με τον ίδιο τρόπο, αν η ομάδα η οποία βρίσκεται σε μειονεκτική θέση επειδή δεν διακόπτεται ο χρόνος, είναι η ίδια που για οποιονδήποτε λόγο καθυστερεί ή σπαταλά χρόνο, τότε είναι φανερό ότι δεν υπάρχει λόγος να διακοπεί ο χρόνος.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας είναι η αναμενόμενη διάρκεια της διακοπής. Συχνά είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η διάρκεια της διακοπής που δημιουργείται από έναν τραυματισμό, έτσι είναι ασφαλέστερο να διακοπεί ο χρόνος. Αντίθετα οι Διαιτητές δεν πρέπει να βιάζονται να διακόψουν τον χρόνο, επειδή απλά η μπάλα βγήκε από το γήπεδο. Συχνά σε αυτές τις περιπτώσεις, η μπάλα επιστρέφει και είναι έτοιμη να παιχτεί, σχεδόν αμέσως. Σε αντίθετη περίπτωση οι Διαιτητές θα χρησιμοποιήσουν αμέσως την εφεδρική μπάλα, για να αποφύγουν τη διακοπή του χρόνου.

3. Διακοπή ενός λεπτού σε ομάδα (2:10)

Κάθε ομάδα δικαιούται να πάρει μια διακοπή ενός λεπτού σε κάθε ημίχρονο του κανονικού αγώνα (όχι όμως στην παράταση).

Η ομάδα που επιθυμεί να ζητήσει την διακοπή του ενός λεπτού, πρέπει να το κάνει τοποθετώντας με έναν από τους συνοδούς την πράσινη κάρτα, στο τραπέζι εμπρός στον χρονομέτρη (συνιστάται η πράσινη κάρτα να έχει διαστάσεις 15x20 εκατοστά και να έχει ένα μεγάλο T σε κάθε πλευρά).

Η ομάδα μπορεί να ζητήσει τη διακοπή του χρόνου, μόνο όταν έχει την κατοχή της μπάλας (όταν η μπάλα παίζεται ή κατά τη διάρκεια μιας διακοπής). Με την προϋπόθεση ότι η ομάδα δεν θα χάσει την κατοχή της μπάλας, πριν σφυρίξει ο χρονομέτρης (σε αυτήν την περίπτωση η πράσινη κάρτα επιστρέφεται στην ομάδα), θα παραχωρηθεί αμέσως η διακοπή ενός λεπτού στην ομάδα.

Ο χρονομέτρης τότε με σφύριγμα διακόπτει τον αγώνα, δείχνει το σήμα διακοπής του χρόνου (σήμα 16) και με τεντωμένο χέρι δείχνει προς την ομάδα που ζήτησε τη διακοπή (αν είναι απαραίτητο εξ αιτίας του θορύβου και της φασαρίας, ο χρονομέτρης σηκώνεται όρθιος). Η πράσινη κάρτα, τοποθετείται στο τραπέζι στην πλευρά της ομάδας που ζήτησε τη διακοπή του χρόνου και παραμένει εκεί κατά τη διάρκεια της διακοπής.

Οι Διαιτητές διακόπτουν τον χρόνο και ο χρονομέτρης σταματά το ρολόι. Μόλις οι Διαιτητές δεχτούν τη διακοπή του χρόνου, ο χρονομέτρης ξεκινά ένα χωριστό ρολόι, ελέγχοντας τη διάρκεια της διακοπής. Ο σημειωτής καταχωρεί τη διακοπή στο φύλλο αγώνα, για την ομάδα που τη ζήτησε.

Κατά τη διάρκεια της διακοπής, οι παίκτες και οι συνοδοί παραμένουν στην επιφάνεια της δικής τους περιοχής αναπληρωματικών, μέσα στο γήπεδο ή στην περιοχή αναπληρωματικών. Οι Διαιτητές παραμένουν στο κέντρο του γηπέδου, με τη μπάλα και ένας από τους δύο μπορεί να κατευθυνθεί, για λίγο, στο τραπέζι του χρονομέτρη για διάσκεψη.

Οι παραβάσεις κατά τη διάρκεια της διακοπής, έχουν τις ίδιες συνέπειες με τις παραβάσεις που γίνονται κατά τη διάρκεια του αγώνα. Είναι άσχετο αν οι παίκτες που εμπλέκονται είναι μέσα ή έξω από το γήπεδο. Σύμφωνα με την 8:4 και 16.3γ, μπορεί να δοθεί δίλεπτος αποκλεισμός για αντιαθλητική συμπεριφορά.

Μετά από 50 δευτερόλεπτα ο χρονομέτρης, ενημερώνει με ένα ηχητικό σήμα ότι ο αγώνας θα συνεχιστεί σε 10 δευτερόλεπτα.

Οι ομάδες είναι υποχρεωμένες να είναι έτοιμες να συνεχίσουν τον αγώνα, όταν τελειώσει ο χρόνος της διακοπής. Ο αγώνας ξαναρχίζει με τη ρίψη που αντιστοιχεί στην κατάσταση που υπήρχε, όταν παραχωρήθηκε η διακοπή ή αν η μπάλα παιζόταν, με ελεύθερη ρίψη υπέρ της ομάδας που ζήτησε τη διακοπή, από το σημείο που βρισκόταν η μπάλα τη στιγμή της διακοπής. Ο χρονομέτρης ξεκινά το ρολόι με το σφύριγμα του Διαιτητή.

4. Παθητικό παιχνίδι (7.10-11)

Γενικές οδηγίες

Η εφαρμογή των κανόνων που αφορούν το παθητικό παιχνίδι, έχει σαν στόχο την προστασία από μη ελκυστικές μεθόδους παιχνιδιού και σκόπιμες καθυστερήσεις. Για αυτό απαιτείται οι Διαιτητές να διακρίνουν, σε όλη τη διάρκεια του αγώνα, τις μεθόδους καθυστέρησης και να αποφασίζουν με συνεπή τρόπο.

Οι μέθοδοι καθυστέρησης του παιχνιδιού, μπορεί να εμφανίζονται σε όλες τις φάσεις επίθεσης της ομάδας, για παράδειγμα όταν η μπάλα κινείται στο γήπεδο κατά τη φάση ανάπτυξης ή κατά την τελική φάση της επίθεσης.

Το παθητικό παιχνίδι χρησιμοποιείται συχνότερα στις παρακάτω περιπτώσεις:

- η ομάδα προηγείται ελαφρά προς το τέλος του αγώνα
- η ομάδα έχει αποκλεισμένον έναν παίκτη
- η άμυνα των αντιπάλων υπερτερεί

Η χρησιμοποίηση του προειδοποιητικού σήματος

Το προειδοποιητικό σήμα θα δειχτεί, ιδιαίτερα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Όταν οι αντικαταστάσεις γίνονται αργά ή η μπάλα κινείται αργά στο γήπεδο

Τυπικές ενδείξεις είναι:

- οι παίκτες στέκονται γύρω από το κέντρο του γηπέδου, περιμένοντας να ολοκληρωθούν οι αντικαταστάσεις
- ο παίκτης στέκεται ακίνητος αναπηδώντας τη μπάλα στο δάπεδο
- η μπάλα παίζεται πίσω στο δικό τους μισό του γηπέδου ακόμα και όταν οι αντίπαλοι δεν εφαρμόζουν οποιαδήποτε πίεση
- καθυστερήσεις στην εκτέλεση της εναρκτήριας ή κάποιας άλλης ρίψης

2. Σε συνδυασμό με μια αργή αντικατάσταση αφού ήδη έχει ξεκινήσει η ανάπτυξη της επίθεσης.

Τυπικές ενδείξεις είναι:

- όλοι οι παίκτες έχουν πάρει τις θέσεις τους στην επίθεση
- η ομάδα αρχίζει τη φάση της ανάπτυξης με μεταβιβάσεις προετοιμασίας
- η ομάδα κάνει αντικατάσταση αφού ήδη άρχισε αυτή η φάση

Σχόλιο: Η ομάδα που προσπάθησε να κάνει μια γρήγορη αντεπίθεση από το δικό της μισό του γηπέδου αλλά αφού προσέγγισε το μισό γήπεδο των

αντιπάλων, έχασε την ευκαιρία να πετύχει αμέσως τέρμα, θα της επιτραπεί σε αυτό το σημείο να κάνει μια γρήγορη αλλαγή παικτών.

3. Κατά τη διάρκεια μιας εξαιρετικά μεγάλης φάσης ανάπτυξης της επίθεσης

Κατ' αρχήν θα επιτραπεί στην ομάδα να ξεκινήσει την ανάπτυξη της επίθεσης, με μεταβιβάσεις προετοιμασίας, πριν να αναμένεται να ξεκινήσει η τελική αντικειμενική ενέργεια. Τυπικές ενδείξεις μιας εξαιρετικά μεγάλης φάσης προετοιμασίας είναι:

- η επίθεση της ομάδας δεν οδηγεί σε οποιαδήποτε τελική επιθετική ενέργεια (σχόλιο: η τελική επιθετική ενέργεια υφίσταται, ιδιαίτερα όταν η επιτιθέμενη ομάδα χρησιμοποιεί τέτοιες μεθόδους τακτικής κατά την κίνησή της ώστε να κερδίζει πλεονέκτημα χώρου, σε βάρος των αμυνομένων ή όταν ο βηματισμός της επίθεσης αυξάνεται, σε σύγκριση με τη φάση ανάπτυξης της επίθεσης.

- οι παίκτες δέχονται επανειλημμένα τη μπάλα ενώ στέκονται ακίνητοι ή απομακρύνονται από το τέρμα

- αναπηδούν επανειλημμένα τη μπάλα στο δάπεδο ενώ στέκονται ακίνητοι

- ο επιτιθέμενος παίκτης όταν αντιμετωπίζεται από αντίπαλο:

- απομακρύνεται πρόωρα, περιμένει από τους Διαιτητές να διακόψουν τον αγώνα ή δεν εκμεταλλεύεται το πλεονέκτημα χώρου σε βάρος του αντιπάλου

- δραστήριες αμυντικές ενέργειες: είναι οι δραστήριες αμυντικές μέθοδοι ώστε να παρεμποδιστούν οι επιτιθέμενοι να αυξήσουν τον βηματισμό τους, επειδή οι αμυνόμενοι τρέχοντας εμποδίζουν τις σκόπιμες κινήσεις της μπάλας

- η επιτιθέμενη ομάδα δεν πετυχαίνει μια σαφή αύξηση του βηματισμού, από τη φάση ανάπτυξης στην τελική φάση της επίθεσης

4. Μετά το δείξιμο του προειδοποιητικού σήματος

Οι Διαιτητές μετά το δείξιμο του προειδοποιητικού σήματος, θα επιτρέψουν να αναπτυχθεί η επίθεση, τουλάχιστον για 5 δευτερόλεπτα (Οι Διαιτητές πρέπει να αντιλαμβάνονται ότι οι νεότεροι παίκτες και οι ομάδες των χαμηλότερων κατηγοριών, μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο) Αν μετά από αυτήν τη φάση ανάπτυξης της επίθεσης δεν υπάρξει αύξηση στον βηματισμό και δεν διακρίνεται μια τελική προσπάθεια, οι Διαιτητές πρέπει να συμπεράνουν ότι η ομάδα που κατέχει τη μπάλα, υποπίπτει σε παθητικό παιχνίδι.

(Σχόλιο: Οι Διαιτητές πρέπει να προσέχουν ώστε να μην αποφασίσουν για παθητικό παιχνίδι, τη στιγμή που η επιτιθέμενη ομάδα, πραγματικά προσπαθεί να εκτελέσει ρίψη ή επιχειρεί μια κίνηση κατά του τέρματος των αντιπάλων)

Πως πρέπει να δείχνεται το προειδοποιητικό σήμα:

Αν ο Διαιτητής (ο Διαιτητής γηπέδου είτε ο Διαιτητής γραμμής τέρματος) διακρίνει την ύπαρξη παθητικού παιχνιδιού, σηκώνει το χέρι (σήμα 18) και το κρατά σηκωμένο μέχρι την επόμενη διακοπή του αγώνα, για να υποδείξει την απόφασή του, ότι η ομάδα που έχει τη μπάλα, δεν προσπαθεί να εκμεταλλευτεί μια ευκαιρία για επιτυχία τέρματος. Ο άλλος Διαιτητής πρέπει επίσης να δείξει το προειδοποιητικό σήμα. (Οι Διαιτητές πρέπει να δείχνουν το σήμα με το χέρι που βρίσκεται πιο κοντά στα καθίσματα των ομάδων)

Αν η ομάδα που έχει την κατοχή δεν κάνει μια ευδιάκριτη ενέργεια ώστε να βρεθεί σε θέση για ρίψη στο τέρμα, τότε ο ένας από τους Διαιτητές σφυρίζει για παθητικό παιχνίδι και καταλογίζει ελεύθερη ρίψη στους αντιπάλους.

Το προειδοποιητικό σήμα δίνεται μόνο μια φορά κατά τη διάρκεια της επίθεσης (η οποία ξεκινά όταν η ομάδα αποκτά την κατοχή της μπάλας και τελειώνει με την επιτυχία τέρματος ή την απώλεια της κατοχής).

Στην πρώτη όμως διακοπή του αγώνα, αφού έχει ήδη δοθεί το προειδοποιητικό σήμα, οι Διαιτητές πρέπει να ξαναδείξουν για λίγο το προειδοποιητικό σήμα, πριν ξαναρχίσει ο αγώνας.

Αν η επιτιθέμενη ομάδα μετά το προειδοποιητικό σήμα ζητήσει διακοπή του χρόνου για ένα λεπτό, τότε πρέπει να ξαναδειχτεί το προειδοποιητικό σήμα όταν ξαναρχίσει ο αγώνας μετά τη διακοπή, για να δοθεί έμφαση στο ότι ισχύει ακόμα η προειδοποίηση.

5. Αντιαθλητική συμπεριφορά (8.4, 16.1δ)

Παραδείγματα Αντιαθλητικής συμπεριφοράς:

- α. φωνές κατά του αντιπάλου που εκτελεί ρίψη 7 μέτρων,
- β. κλώτσημα της μπάλας μακριά κατά τη διάρκεια μιας διακοπής, έτσι ώστε ο αντίπαλος να μην μπορεί να εκτελέσει αμέσως τη ρίψη που κέρδισε
- γ. προσβλητικές εκφράσεις κατά αντιπάλου ή συμπαίκτη,
- δ. ο παίκτης ή ο συνοδός δεν δίνει τη μπάλα, που κατέληξε έξω από την πλάγια γραμμή
- ε. καθυστέρηση της εκτέλεσης μιας των ρίψεων
- στ. τράβηγμα της στολής του αντιπάλου
- ζ. ο τερματοφύλακας δεν δίνει τη μπάλα, όταν καταλογίζεται ρίψη 7 μέτρων υπέρ του αντιπάλου
- η. ο παίκτης γηπέδου επανειλημμένα σταματά τις ρίψεις με τα πόδια ή τις κνήμες
- θ. οι αμυνόμενοι παίκτες, επανειλημμένα, μπαίνουν στην περιοχή τέρματος τους
- ι. ο παίκτης προσπαθεί να δημιουργήσει (λανθασμένη) εντύπωση, ότι ο αντίπαλος διέπραξε παράβαση

6. Σοβαρή αντιαθλητική συμπεριφορά (8:6, 16:6δ)

Παραδείγματα Σοβαρής αντιαθλητικής συμπεριφοράς:

- α. υβριστική συμπεριφορά (με λόγια, εκφράσεις του προσώπου, χειρονομίες ή σωματική επαφή) κατευθυνόμενη κατά άλλου προσώπου (Διαιτητή, χρονομέτρη, σημειωτή, παρατηρητή, συνοδού ομάδας, παίκτη, θεατή κλπ)
- β. μετά από απόφαση των Διαιτητών, ρίξιμο ή σπρώξιμο της μπάλας τόσο μακριά, ώστε η ενέργεια αυτή να μην μπορεί να υπολογιστεί μόνο σαν αντιαθλητική συμπεριφορά
- γ. ο τερματοφύλακας δείχνει τέτοια παθητική συμπεριφορά, όταν έχει καταλογιστεί ρίψη 7 μέτρων υπέρ των αντιπάλων, ώστε οι Διαιτητές να πρέπει να υποθέσουν ότι δεν προσπαθεί να σταματήσει τη ρίψη
- δ. παίρνοντας εκδίκηση μετά από σφάλμα (ανταπόδοση του κτυπήματος σε αντανεκλαστική ενέργεια)
- ε. σκόπιμο ρίξιμο της μπάλας στον αντίπαλο σε διακοπή του αγώνα, εκτός αν έγινε με τέτοιο τρόπο που θα πρέπει να θεωρηθεί βιαιοπραγία

7. Εναρκτήρια ρίψη (10:3)

Σαν μια κατ' αρχήν οδηγία για τη διευκρίνιση της παραγράφου 10.3, οι Διαιτητές πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους, να ενθαρρύνουν τις ομάδες ώστε να χρησιμοποιούν τη γρήγορη έναρξη. Αυτό σημαίνει ότι οι Διαιτητές πρέπει να αποφεύγουν να γίνονται σχολαστικοί και δεν πρέπει να ψάχνουν ευκαιρίες για να εμποδίσουν ή να τιμωρήσουν μια ομάδα, που προσπαθεί να εκτελέσει γρήγορα.

Για παράδειγμα, οι Διαιτητές πρέπει να αποφεύγουν τις σημειώσεις ή άλλα καθήκοντα, που δεν τους επιτρέπουν να είναι έτοιμοι να ελέγξουν γρήγορα τις θέσεις των παικτών. Ο Διαιτητής γηπέδου πρέπει να είναι έτοιμος να σφυρίξει, ακριβώς τη στιγμή που ο ρίπτης πλησιάζει στη σωστή θέση, υποθέτοντας ότι δεν υπάρχει σαφής ανάγκη για να διορθωθούν οι θέσεις των άλλων παικτών. Ο Διαιτητής πρέπει επίσης να έχει στο μυαλό του ότι οι συμπαίκτες του ρίπτη επιτρέπεται να διασχίσουν την κεντρική γραμμή, αμέσως μετά το σφύριγμα (αυτή είναι μια εξαίρεση στον βασικό κανόνα για την εκτέλεση των ρίψεων)

Αν και ο κανονισμός αναφέρει ότι ο ρίπτης πρέπει να πατάει την κεντρική γραμμή και να βρίσκεται μέσα σε 1,5 μέτρο από το κέντρο, οι Διαιτητές δεν πρέπει να είναι υπερβολικά ακριβείς και να τους απασχολούν τα εκατοστά. Το κυριότερο είναι να αποφεύγεται η αδικία και η αβεβαιότητα για τους αντιπάλους, σχετικά με το πότε και από που εκτελείται η εναρκτήρια ρίψη.

Επί πλέον τα περισσότερα γήπεδα δεν έχουν σημειωμένο το κεντρικό σημείο και σε μερικά μπορεί να διακόπτεται η κεντρική γραμμή, εξ αιτίας διαφημίσεων στο κέντρο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι σαφώς απαραίτητο να υπολογίσουν μαζί ο ρίπτης και ο Διαιτητής τη σωστή θέση. Κάθε επιμονή για ακρίβεια θα ήταν τότε εξωπραγματική και ακατάλληλη.

8. Καθαρή ευκαιρία για τέρμα

Για τις επιδιώξεις της παραγράφου 14.1, καθαρή ευκαιρία για τέρμα υπάρχει όταν:

α. ο παίκτης που ήδη έχει τη μπάλα και τον έλεγχο του σώματος, στη γραμμή περιοχής τέρματος των αντιπάλων, έχει την ευκαιρία να ρίξει τη μπάλα προς το τέρμα, χωρίς οποιοσδήποτε αντίπαλος να μπορεί να εμποδίσει τη ρίψη, με κανονικό τρόπο.

β. ο παίκτης που έχει τη μπάλα και τον έλεγχο του σώματος σε μια αντεπίθεση, τρέχει (ή κάνει ελιγμό) μόνος του προς τον τερματοφύλακα, χωρίς οποιοσδήποτε άλλος αντίπαλος να μπορεί να μπει εμπρός του και να σταματήσει την αντεπίθεση.

γ. ο παίκτης βρίσκεται σε κατάσταση που να αντιστοιχεί στις παραπάνω περιπτώσεις α και β, εκτός από το ότι δεν έχει ελέγξει ακόμα τη μπάλα, είναι όμως έτοιμος να δεχθεί τη μπάλα αμέσως. Οι Διαιτητές πρέπει να είναι πεπεισμένοι ότι κανένας από τους αντιπάλους θα μπορούσε να εμποδίσει την υποδοχή της μπάλας, με κανονικό τρόπο.

δ. ο τερματοφύλακας έχει εγκαταλείψει την περιοχή τέρματός του και ένας αντίπαλος με τη μπάλα και έχοντας τον έλεγχο του σώματος, χωρίς να εμποδίζεται έχει μια καθαρή ευκαιρία, να ρίξει τη μπάλα στο άδειο τέρμα (αυτό εφαρμόζεται επίσης όταν οι αμυνόμενοι έχουν πάρει θέσεις ανάμεσα στον ρίπτη και το τέρμα, τότε όμως οι Διαιτητές πρέπει να λάβουν υπ' όψιν τους την πιθανότητα να επέμβουν οι παίκτες αυτοί με κανονικό τρόπο).

9. Διακοπή από τον χρονομέτρη

Αν ο χρονομέτρης διακόψει τον αγώνα εξ αιτίας μιας λανθασμένης αλλαγής ή αντικανονικής εισόδου στο γήπεδο, σύμφωνα με την 4:2,3,5,6, ο αγώνας κανονικά ξαναρχίζει με ελεύθερη ρίψη υπέρ των αντιπάλων από το σημείο της παράβασης. Αν όμως τη στιγμή της διακοπής η μπάλα βρισκόταν σε πιο πλεονεκτική θέση για τους αντιπάλους, τότε η ελεύθερη ρίψη θα εκτελεστεί από εκείνη τη θέση (13:6 3η και 4η παράγραφος).

Στην περίπτωση τέτοιων παραβάσεων ο χρονομέτρης θα διακόπτει τον αγώνα αμέσως, αδιαφορώντας για τους γενικούς κανόνες του πλεονεκτήματος, των άρθρων 13:2 και 14:2. Αν καταστράφηκε μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα, από μια τέτοια διακοπή, η οποία προκλήθηκε από παράβαση της αμυνόμενης ομάδας, τότε θα καταλογιστεί ρίψη 7 μέτρων, σύμφωνα με την 14:1α.

Στην περίπτωση άλλου είδους παραβάσεων, οι οποίες πρέπει να αναφερθούν στους Διαιτητές, ο χρονομέτρης, γενικά, πρέπει να περιμένει μέχρι την επόμενη διακοπή του αγώνα. Αν παρ' όλα αυτά ο χρονομέτρης διακόψει τον αγώνα, αυτή η παρέμβαση δεν μπορεί να οδηγήσει στην απώλεια της κατοχής. Ο αγώνας θα ξαναρχίσει με ελεύθερη ρίψη υπέρ της ομάδας που είχε την κατοχή, τη στιγμή της διακοπής. Αν όμως η διακοπή προκλήθηκε από παράβαση της αμυνόμενης ομάδας και οι Διαιτητές αποφασίσουν ότι η πρόωρη διακοπή κατέστρεψε μια καθαρή ευκαιρία των αντιπάλων για τέρμα, τότε θα καταλογιστεί ρίψη 7 μέτρων, σύμφωνα με την 14:1β. Σαν γενικός κανόνας, οι παραβάσεις που παρατηρούνται και αναφέρονται από τους κριτές (εκτός αυτών που περιλαμβάνονται στις 4:2,3,5,6) δεν οδηγούν σε προσωπικές ποινές.

Η διάταξη για τον καταλογισμό ρίψης 7 μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 14:1α, όπως σημειώνεται στη δεύτερη παράγραφο, εφαρμόζεται επίσης όταν ο Διαιτητής ή ο Αντιπρόσωπος διακόπτει τον αγώνα για μια παράβαση που οδηγεί σε προφορική προειδοποίηση ή ποινή κατά παίκτη ή συνοδού της αμυνόμενης ομάδας, τη στιγμή που η ομάδα που έχει την κατοχή, έχει μια καθαρή ευκαιρία για τέρμα.

Κανονισμοί για την περιοχή αναπληρωματικών

1. Οι περιοχές των αναπληρωματικών βρίσκονται έξω από την πλάγια γραμμή, αριστερά και δεξιά από την προέκταση της κεντρικής γραμμής, μέχρι το τέλος των καθισμάτων της αντίστοιχης ομάδας και πίσω από τα καθίσματα, αν υπάρχει χώρος (Διάγραμμα 1). Οι κανονισμοί της Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας επιβάλλουν τα καθίσματα των ομάδων να αρχίζουν σε απόσταση 3,5 μέτρων, από την κεντρική γραμμή. Αυτή είναι επίσης υπόδειξη για τους αγώνες όλων των άλλων κατηγοριών.

Δεν επιτρέπεται να τοποθετούνται αντικείμενα, οιοδήποτε είδους, στην πλάγια γραμμή εμπρός από τα καθίσματα (τουλάχιστον για 8 μέτρα από την κεντρική γραμμή).

2. Στην περιοχή των αναπληρωματικών μπορούν να βρίσκονται μόνο οι παίκτες και οι συνοδοί που είναι γραμμένοι στο φύλλο αγώνα (4:1-2). Αν είναι απαραίτητος μεταφραστής, θα καταλάβει μια θέση πίσω από τα καθίσματα της ομάδας.

3. Οι συνοδοί στην περιοχή των αναπληρωματικών πρέπει να φορούν αθλητική ή πολιτική ενδυμασία

4. Ο χρονομέτρης και ο σημειωτής υποστηρίζουν τους Διαιτητές, στην επίβλεψη της περιοχής των αναπληρωματικών, πριν και κατά τη διάρκεια του αγώνα. Αν πριν την έναρξη του αγώνα, υπάρχουν παραβάσεις του κανονισμού που αφορά την περιοχή των αναπληρωματικών, δεν θα αρχίσει ο αγώνας μέχρι να διορθωθούν αυτές οι παραβάσεις. Αν οι κανονισμοί αυτοί παραβιάζονται κατά τη διάρκεια του αγώνα, δεν θα ξεκινήσει ο αγώνας μετά την επόμενη διακοπή, αν δεν διευθετηθεί το ζήτημα.

5. Οι συνοδοί της ομάδας έχουν δικαίωμα και καθήκον να καθοδηγούν και να διευθύνουν την ομάδα τους, ακόμα και κατά τη διάρκεια του αγώνα, με δίκαιο και αθλητικό πνεύμα, μέσα στο πλαίσιο των κανονισμών. Κατ' αρχήν πρέπει να κάθονται στα καθίσματα της ομάδας. Οι συνοδοί επιτρέπεται όμως να περιφέρονται στην περιοχή των αναπληρωματικών για να:

- διευθύνουν την αντικατάσταση των παικτών

- δίνουν συμβουλές τακτικής στους παίκτες που είναι στο γήπεδο και τα καθίσματα

- προσφέρουν ιατρική βοήθεια

- ζητούν διακοπή ενός λεπτού για την ομάδα

- επικοινωνούν με τους κριτές, αυτό εφαρμόζεται μόνο για τον υπεύθυνο συνοδό και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (4:2)

Σε κάθε δεδομένη στιγμή, η άδεια να περιφέρονται, εφαρμόζεται μόνο για έναν συνοδό της κάθε ομάδας. Επί πλέον ο συνοδός που μετακινείται, οφείλει να σέβεται τα όρια της περιοχής αναπληρωματικών, όπως αυτά

καθορίζονται πιο πάνω στην παράγραφο 1. Κατ' αρχήν οι παίκτες στην περιοχή των αναπληρωματικών, πρέπει να κάθονται στα καθίσματα της ομάδας.

Επιτρέπεται όμως στους παίκτες:

-να περιφέρονται πίσω από τα καθίσματα για να προθερμανθούν, χωρίς τη μπάλα, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει επαρκής χώρος και δεν θα προκαλούν αναστάτωση.

Δεν επιτρέπεται στους παίκτες ή τους συνοδούς:

- να επεμβαίνουν ή να προσβάλουν τους Διαιτητές, Αντιπροσώπους, κριτές, παίκτες, συνοδούς ή θεατές, συμπεριφερόμενοι με προκλητικό τρόπο, να διαμαρτύρονται ή να συμπεριφέρονται με άλλον αντιαθλητικό τρόπο (λόγια, εκφράσεις ή χειρονομίες)

- να εγκαταλείψουν την περιοχή των αναπληρωματικών για να επηρεάσουν τον αγώνα,

-να στέκονται ή να κινούνται πάνω στην πλάγια γραμμή, ενώ προθερμαίνονται

6. Αν παραβιάζονται οι κανονισμοί της περιοχής αναπληρωματικών, οι Διαιτητές είναι υποχρεωμένοι να ενεργήσουν σύμφωνα με τους κανονισμούς 16:1δ, 16:3γ-δ ή 16:6 β,δ,ζ (παρατήρηση, δίλεπτος αποκλεισμός, αποβολή).

7. Αν οι Διαιτητές δεν μπόρεσαν να αντιληφθούν μια παράβαση του κανονισμού για την περιοχή των αναπληρωματικών, πρέπει να ενημερωθούν γι' αυτήν από τους κριτές, κατά τη διάρκεια της επόμενης διακοπής του αγώνα. Ο Αντιπρόσωπος του αγώνα, επιτρέπεται να τραβά την προσοχή των Διαιτητών (στην επόμενη διακοπή του αγώνα) για μια πιθανή παράβαση ή μη συμμόρφωση με τους κανονισμούς της περιοχής αναπληρωματικών (εκτός από την περίπτωση όπου οι Διαιτητές αποφάσισαν, με βάση την παρατήρηση των γεγονότων). Σε τέτοιες περιπτώσεις ο αγώνας ξαναρχίζει, με την κατάλληλη ρίψη, που εξαρτάται από την κατάσταση του αγώνα. Αν όμως ο Αντιπρόσωπος θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να διακοπεί ο αγώνας αμέσως, εξ αιτίας παράβασης της μιας ομάδας, ο αγώνας θα ξαναρχίσει με κατοχή της μπάλας για τους αντιπάλους (ελεύθερη ρίψη ή σε περίπτωση καθαρής ευκαιρίας για τέρμα, ρίψη 7 μέτρων). Ο παίκτης ή ο συνοδός που διέπραξε την παράβαση θα τιμωρηθεί από τους Διαιτητές. Οι λεπτομέρειες θα καταγραφούν στο φύλλο αγώνα.

8. Αν οι Διαιτητές δεν τιμωρήσουν μια παράβαση των κανονισμών για την περιοχή αναπληρωματικών, ακόμα και αν έχουν ενημερωθεί για αυτήν, τότε ο Αντιπρόσωπος πρέπει να υποβάλλει αναφορά στην αρμόδια αρχή (πχ Πειθαρχική Επιτροπή). Η αρχή αυτή θα γνωμοδοτήσει για τα γεγονότα που συνέβησαν στην περιοχή των αναπληρωματικών και τη συμπεριφορά των Διαιτητών.

***Οδηγίες
για τον αγωνιστικό χώρο
και τα τέρματα***

1. Το γήπεδο (διάγραμμα 1) αποτελείται από ένα παραλληλόγραμμο διαστάσεων 20x40 μέτρα. Οι διαστάσεις ελέγχονται μετρώντας το μήκος των δύο διαγωνίων. Από την εξωτερική κορυφή της μιας γωνίας μέχρι το εξωτερικό της απέναντι γωνίας, πρέπει να είναι 44,72 μέτρα. Το μήκος των διαγωνίων του μισού γηπέδου είναι 28,28 μέτρα, από το εξωτερικό της κάθε γωνίας μέχρι το απέναντι εξωτερικό της κεντρικής γραμμής. Το γήπεδο ορίζεται από σημειωμένες γραμμές που ονομάζονται γραμμές. Το πλάτος των γραμμών τέρματος (μεταξύ των κάθετων δοκαριών) είναι 8 εκατοστά, όλες οι άλλες γραμμές έχουν πλάτος 5 εκατοστά. Οι γραμμές που χωρίζουν γειτονικές περιοχές, μπορεί να αντικατασταθούν από την εναλλαγή των χρωμάτων μεταξύ των γειτονικών περιοχών.

2. Η περιοχή τέρματος εμπρός από τα τέρματα αποτελείται από ένα παραλληλόγραμμο 3x6 μέτρα και δύο συνδεδεμένα τεταρτοκύκλια, το καθένα ακτίνας 6 μέτρων. Κατασκευάζεται σχεδιάζοντας μια γραμμή μήκους 3 μέτρων, παράλληλα με τη γραμμή τέρματος, σε απόσταση 6 μέτρων από το πίσω μέρος της γραμμής τέρματος μέχρι το εμπρόσθιο μέρος της γραμμής περιοχής τέρματος. Και στα δύο άκρα η γραμμή αυτή συνεχίζει με δύο τόξα τεταρτοκύκλιου, με κέντρο την πίσω εσωτερική ακμή του αντίστοιχου κάθετου δοκαριού και ακτίνα 6 μέτρα. Οι γραμμή και τα τόξα που περιβάλλουν την περιοχή τέρματος, ονομάζονται γραμμή περιοχή τέρματος. Η εξωτερική απόσταση μεταξύ των σημείων όπου τα δύο τόξα συναντούν την εξωτερική γραμμή τέρματος, είναι 15 μέτρα.

3. Η διακεκομμένη γραμμή ελευθέρων ρίψεων (γραμμή 9 μέτρων) κατασκευάζεται παράλληλα και ομόκεντρα με τη γραμμή περιοχής τέρματος, σε απόσταση μεγαλύτερη κατά 3 μέτρα από τη γραμμή τέρματος. Τα τμήματα όπως και κενά μεταξύ τους έχουν μήκος 15 εκατοστά. Τα τμήματα πρέπει να αποκόπτονται με τη σωστή γωνία και την αντίστοιχη ακτίνα. Η μέτρηση των καμπύλων τμημάτων γίνεται στην εξωτερική χορδή.

4. Η γραμμή 7 μέτρων, μήκους ενός μέτρου, σχεδιάζεται ακριβώς εμπρός στο τέρμα, παράλληλα με τη γραμμή τέρματος, σε απόσταση 7 μέτρων από την πίσω άκρη της γραμμής τέρματος μέχρι την εμπρόσθια πλευρά της γραμμής 7 μέτρων.

5. Η γραμμή περιορισμού του τερματοφύλακα (γραμμή 4 μέτρων) ακριβώς εμπρός στο τέρμα, έχει μήκος 15 εκατοστά, είναι παράλληλη με τη γραμμή τέρματος και σε απόσταση 4 μέτρων από την πίσω πλευρά της γραμμής τέρματος μέχρι την εμπρόσθια πλευρά της γραμμής 4 μέτρων, αυτό σημαίνει ότι το πλάτος και των δύο γραμμών περιλαμβάνεται στην απόσταση.

6. Ο αγωνιστικός χώρος περικλείεται από μια ζώνη ασφαλείας, πλάτους τουλάχιστον 1 μέτρου κατά μήκος των πλαγίων γραμμών και 2 μέτρων πίσω από τις εξωτερικές γραμμές τέρματος.

7. Το τέρμα (διάγραμμα 2) τοποθετείται στη μέση της κάθε εξωτερικής γραμμής τέρματος. Τα τέρματα πρέπει να είναι μόνιμα εφαρμοσμένα στο έδαφος ή στους τοίχους πίσω τους. Οι εσωτερικές διαστάσεις είναι 2 μέτρα

ύψος και 3 μέτρα πλάτος. Η πρόσοψη του τέρματος είναι ένα παραλληλόγραμμο, αυτό σημαίνει ότι οι εσωτερικές διαγώνιοι είναι 360,5 εκατοστά (360-361 εκατοστά, στο ίδιο τέρμα η διαφορά πρέπει να είναι το πολύ 0,5 εκατοστά) Η πίσω πλευρά των κάθετων δοκαριών είναι ευθυγραμμισμένη, με την εξωτερική πλευρά της γραμμής τέρματος (και της εξωτερικής γραμμής τέρματος) που σημαίνει ότι η εμπρόσθια πλευρά των κάθετων δοκαριών τοποθετείται κατά 3 εκατοστά, εμπρός από την εξωτερική γραμμή τέρματος.

Τα κάθετα και το οριζόντιο δοκάρι που τα συνδέει είναι κατασκευασμένα από ενιαίο υλικό (ξύλο, ελαφρύ μέταλλο ή συνθετικό υλικό) και έχουν τομή τετράγωνο πλευράς 8 εκατοστών, με στρογγυλεμένες ακμές ακτίνας 3-5 εκατοστών. Στις τρεις πλευρές, που τα κάθετα και το οριζόντιο δοκάρι είναι ορατά από το γήπεδο, πρέπει να είναι βαμμένα με ταινίες χρωμάτων που να έρχονται καθαρά σε αντίθεση μεταξύ τους και με τον πίσω χώρο. Τα τέρματα του ίδιου γηπέδου πρέπει να έχουν τα ίδια χρώματα. Οι χρωματιστές ταινίες των τερμάτων στις γωνίες μεταξύ του οριζόντιου και των κάθετων δοκαριών, έχουν μήκος 28 εκατοστά προς κάθε κατεύθυνση και το ίδιο χρώμα. Όλες οι άλλες ταινίες έχουν μήκος 20 εκατοστά. Τα τέρματα πρέπει να έχουν δίχτυ, που ονομάζεται δίχτυ τέρματος, εφαρμοσμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε όταν ρίχνεται η μπάλα στο τέρμα, να μην αναπηδά αμέσως έξω ή να περνά μέσα από το τέρμα. Αν είναι απαραίτητο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα πρόσθετο δίχτυ, τοποθετημένο μέσα στο τέρμα πίσω από τη γραμμή τέρματος. Η απόσταση από τη γραμμή τέρματος μέχρι αυτό το δίχτυ είναι περίπου 70 εκατοστά, όχι όμως μικρότερη από 60 εκατοστά.

8. Το βάθος του τέρματος είναι στην κορυφή 0,9 μέτρα πίσω από τη γραμμή τέρματος και στη βάση 1,1 μέτρα και τα δύο μετρημένα με απόκλιση 0,1 μέτρα. Το μέγεθος του πλέγματος δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 10x10 εκατοστά. Το δίχτυ πρέπει να εφαρμόζει στα δοκάρια τουλάχιστον κάθε 20 εκατοστά. Επιτρέπεται να δεθούν μαζί το δίχτυ του τέρματος και το πρόσθετο δίχτυ, με τέτοιο τρόπο ώστε η μπάλα να μην μπορεί να μπει ανάμεσα στα δύο δίχτυα.

9. Πίσω από το τέρμα στο κέντρο της εξωτερικής γραμμής τέρματος, σε απόσταση περίπου 1,5 μέτρου, πρέπει να υπάρχει ένα κάθετο ανασχετικό δίχτυ μήκους 9-14 μέτρων και ύψους 5 μέτρων από το δάπεδο.

10. Το τραπέζι του χρονομέτρη τοποθετείται σε μια από τις πλάγιες γραμμές, στη μέση της περιοχής αναπληρωματικών. Το τραπέζι, μήκους το πολύ 4 μέτρων, τοποθετείται 30-40 εκατοστά πάνω από το δάπεδο του γηπέδου, για να εξασφαλιστεί το οπτικό πεδίο.

11. Όλες οι μετρήσεις, χωρίς προσδιορισμό αποκλίσεων, πρέπει να συμφωνούν με το ISO-Norm(International Standard Organization-ISO 2768-1Q1989).

12. Τα τέρματα της χειροσφαίρισης έχουν τυποποιηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης σαν EN 749 συνδεδεμένα με την EN 202.10-1.